

**výročná
správa**
Annual Report **2011**

Obsah

I.	Prehľad platnej legislatívy	5
II.	Uskutočňovanie regulačnej politiky	9
II.1.	Elektroenergetika	9
II.2.	Plynárenstvo	12
II.3.	Tepelná energetika	13
II.4.	Vodné hospodárstvo	14
III.	Plnenie úloh podľa § 5 zákona č. 276/2001 Z. z.	15
III.1.	Elektroenergetika	15
III.1.1.	Vývoj regulovaných zložiek koncovej ceny elektriny	15
III.2.	Plynárenstvo	23
III.2.1.	Preprava plynu	23
III.2.2.	Distribúcia plynu	24
III.2.3.	Ukladňovanie zemného plynu	25
III.2.4.	Dodávka plynu	27
III. 2.4.1	Vývoj konkurencie na liberalizovanom trhu s plynom	27
III. 2.4.2	Vývoj ročnej spotreby plynu	27
III. 2.4.3	Cenová regulácia dodávky plynu	27
III.3.	Tepelná energetika	30
III.4.	Vodárenstvo	37
III.4.1.	Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou	37
III.4.2.	Poskytovanie vodohospodárskych služieb	41
IV.	Povolenia na podnikanie v sieťových odvetviach	43
IV.1.	Povolenia na podnikanie v energetike	43
IV.2.	Potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti	44
IV.3.	Povolenia na podnikanie v tepelnej energetike	45
V.	Výkon kontroly v roku 2011	46
V.1.	Opatrenia na odstránenie nedostatkov	48
V.2.	Pokuty za porušenie zákona uložené na I. stupni správneho konania	48
V.3.	Podnety, sťažnosti	49
VI.	Strategicko analytická činnosť	50
VII.	Medzinárodné aktivity úradu	55
VII.1	Členstvo v medzinárodných organizáciách	55
VIII.	Vybavovanie žiadostí podľa zákona č. 211/2000 Z. z.	57
	o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	
IX.	Hospodárenie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví v roku 2011	57

Úvod

Rok 2011 bol posledným rokom trojročného regulačného obdobia, ktoré bolo v s energetike charakteristické predovšetkým negatívnymi dopadmi svetovej finančnej a hospodárskej krízy. Napriek tomu sa trh s elektrinou a plynom na Slovensku, aj vďaka motivačnému pôsobeniu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“), úspešne rozvíjal. V roku 2011 trh už reálne fungoval a preukázal predpoklady na ďalší dynamický rozvoj.

Prejavom postupujúcej liberalizácie a rozvoja na trhu s elektrinou a plynom bol výrazný medziročný nárast počtu odberateľov, ktorí zmenili dodávateľa a tak rok 2011 možno označiť za bod, od ktorého už nie je potrebné rozlišovať tradičných a tzv. alternatívnych dodávateľov, ale hovoriť už iba o dodávateľoch ako takých. Úrad je pripravený i naďalej podporovať rozvoj trhového prostredia a liberalizáciu, ktorá bude pozitívne ovplyvňovať vývoj cien energií.

V roku 2011 neprišlo k žiadnym väčším zmenám v pravidlách dodávok elektriny a plynu pre domácnosti a pre malé podniky. Pri tejto príležitosti treba spomenúť, že uplynulý rok bol posledným rokom, v ktorom sa dodávka elektriny pre malé podniky regulovala a rok 2012 je tak novým míľnikom v liberalizácii trhu. Koncových cien elektriny sa výrazne dotklo zvýšenie DPH z 19 % na 20 % a najmä zavedenie poplatku za odvod do Národného jadrového fondu na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi vo výške 3 €/MWh. Na tieto skutočnosti však úrad nemal žiadny vplyv.

Rok 2011 priniesol so sebou aj rad skúseností, ktoré negatívne vplývali na činnosť úradu a ktoré ho zbytočne zaťažovali. Úrad a Rada pre reguláciu museli čeliť niekoľkonásobným pokusom určitých lobistických skupín o ovládnutie úradu a jeho podriadenie štátnej moci. Prejavovalo sa to najmä legislatívnymi návrhmi, ktoré smerovali k zrušeniu, resp. k personálnej reorganizácii Rady pre reguláciu a štatutárnych predstaviteľov úradu. Mediálne útoky voči úradu, ktoré

tieto snahy sprevádzali, neprispievali k pokojnej pracovnej atmosfére a výrazne dezorientovali verejnosť.

Prejavom vyhrotenej atmosféry bol aj postup jedného z najväčších regulovaných subjektov, Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. Subjekt doručil na úrad celkom 18 podaní na zvýšenie cien zemného plynu pre domácnosti a plynu určeného na výrobu tepla pre domácnosti ešte v roku 2011. V návrhoch požadoval zvýšenie cien skoro o 50 %, čo by pre väčšinu obyvateľov Slovenska znamenalo sociálnu katastrofu. Urobil to napriek tomu, že mnohé z jeho návrhov nespĺňali elementárne podmienky stanovené zákonom, čo nesvedčilo o opodstatnenosti návrhov, ale o snahe o diskreditáciu úradu.

Nasledujúci rok 2012 bude prvým rokom nového päťročného regulačného obdobia. Rok 2011 sa preto niesol v znamení prípravy novej regulačnej politiky. Rada pre reguláciu pri tvorbe regulačnej politiky na nasledujúce obdobie vychádzala zo zhodnotenia predchádzajúceho regulačného obdobia tak, aby bola zabezpečená stabilita trhového prostredia pre regulované subjekty. Presadzovala tiež maximálnu transparentnosť a rešpektovanie zmien a potrieb trhu. Svoj návrh regulačnej politiky predložila na širokú verejnú diskusiu. Písomne i osobne sa k nej vyjadril veľký počet regulovaných subjektov zo všetkých regulovaných oblastí, pripomienky boli následne zapracované a stali sa súčasťou regulačnej politiky.

K predĺženiu časového obdobia sa pristúpilo preto, lebo v minulosti, keď bolo potrebné uskutočniť zmeny rýchlo, boli regulačné obdobia jedno alebo trojročné. Teraz, keď sa situácia stabilizovala a na Slovensku máme fungujúci liberalizovaný trh, sa ukazuje, že na presadenie kvality, bezpečnosti a spoľahlivosti dodávky elektriny a plynu bude prospešnejšie dlhšie obdobie. Aj regulované subjekty oceňovali tento prístup. Rada pre reguláciu sa priklonila k tomuto riešeniu a dĺžka regulačného obdobia bola stanovená na roky 2012 až 2016.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Regulačná politika si kladie za cieľ posilnenie transparentnosti vo všetkých oblastiach, posilnenie trhových princípov v sieťových odvetviach s dôrazom na ochranu spotrebiteľa a oprávnených záujmov regulovaných subjektov. Akcentuje použitie stimulačných regulačných metód a to predovšetkým metódy cenového stropu, ktorá je uplatňovaná vo väčšine členských štátov Európskej únie. Dôrazne sa zameriava na sledovanie a postihovanie neplnenia štandardov kvality ako novej metódy regulácie, ktorá bude naberať čoraz väčší význam, a ktorá po skončení regulácie dodávok energií domácnostiam bude predstavovať prakticky novú náplň štátnej regulácie sieťových odvetví.

I. Prehľad platnej legislatívy

Zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii sieťových odvetví a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 397/2002 Z. z., zákona č. 442/2002 Z. z., zákona č. 658/2004 Z. z., zákona č. 107/2007 Z. z., zákona č. 112/2008 Z. z., zákona č. 283/2008 Z. z., zákona č. 73/2009 Z. z., zákona č. 309/2009 Z. z., zákona č. 142/2010 Z. z., zákona č. 558/2010 Z. z., zákona č. 117/2011 Z. z. a zákona č. 136/2011 Z. z. (ďalej len „zákon č. 276/2001 Z. z.“)

Zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 555/2005 Z. z., zákona č. 238/2006 Z. z., zákona č. 107/2007 Z. z., zákona č. 68/2008 Z. z., zákona č. 112/2008 Z. z., zákona č. 283/2008 Z. z., zákona č. 476/2008 Z. z., zákona č. 73/2009 Z. z., zákona č. 293/2009 Z. z., zákona č. 309/2009 Z. z., zákona č. 136/2010 Z. z. a zákona č. 142/2010 Z. z. (ďalej len „zákon č. 656/2004 Z. z.“)

Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení zákona č. 99/2007 Z. z., zákona č. 309/2009 Z. z., zákona č. 136/2010 Z. z. a zákona č. 184/2011 Z. z. (ďalej len „zákon č. 657/2004 Z. z.“)

Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zákona č. 525/2003 Z. z., zákona č. 364/2004 Z. z., zákona č. 587/2004 Z. z., zákona č. 230/2005 Z. z., zákona č. 515/2008 Z. z. a zákona č. 394/2009 Z. z. (ďalej len „zákon č. 442/2002 Z. z.“)

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 364/2004 Z. z.“)

Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 492/2010 Z. z., v znení zákona č. 558/2010 Z. z.,

v znení zákona č. 117/2011 Z. z. a zákona č. 136/2011 Z. z. (ďalej len „zákon č. 309/2009 Z. z.“)

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd v znení nariadenia vlády č. 367/2008 Z. z. (ďalej len „nariadenie vlády č. 755/2004 Z. z.“)

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 409/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom v znení nariadenia vlády č. 212/2010 Z. z. (ďalej len „nariadenie vlády č. 409/2007 Z. z.“)

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 317/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou v znení zákona č. 309/2009 Z. z., nariadenia vlády č. 211/2010 Z. z. a nariadenia vlády č. 440/2011 Z. z. (ďalej len „nariadenie vlády č. 317/2007 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 212/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor žiadosti o vydanie povolenia (ďalej len „vyhláška č. 212/2005 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 328/2005 Z. z., ktorou sa určuje spôsob overovania hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení, ukazovatele energetickej účinnosti zariadení na výrobu tepla a distribúciu tepla, normatívne ukazovatele spotreby tepla, rozsah ekonomicky oprávnených nákladov na overenie hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení a spôsob úhrady týchto nákladov **v znení vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 59/2008 Z. z.** (ďalej len „vyhláška č. 328/2005 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 630/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

tepla v znení vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 358/2009 Z. z. (ďalej len „vyhláška č. 630/2005 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 208/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti žiadosti a zoznam dokumentov na udelenie výnimky z povinnosti zabezpečiť prístup tretích strán do siete a zásobníka pre nové významné plynárenské zariadenie alebo zrekonštruované plynárenské zariadenie (ďalej len „vyhláška č. 208/2008 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 315/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávanej elektriny a poskytovaných služieb v znení vyhlášky č. 96/2011 Z. z. (ďalej len „vyhláška č. 315/2008 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 316/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávaného tepla a poskytovaných služieb pri dodávke tepla (ďalej len „vyhláška č. 316/2008 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 317/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávania pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou a súvisiacich služieb v znení vyhlášky č. 93/2011 Z. z. (ďalej len „vyhláška č. 317/2008 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 328/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávaného plynu a poskytovaných služieb v plynárenstve v znení vyhlášky č. 94/2011 Z. z. (ďalej len „vyhláška č. 328/2008 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 349/2008 Z. z., o pravidlách pre predaj elektriny formou aukcií (ďalej len „vyhláška č. 349/2008 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 415/2008 Z. z., o spôsobe vedenia oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtov-

níctva, o spôsobe vedenia oddelenej evidencie nákladov, výnosov, aktív a pasív a predkladaní výstupov z oddelenej evidencie (ďalej len „vyhláška č. 415/2008 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 366/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách o preukázaní technických predpokladov na podnikanie v energetike (ďalej len „vyhláška č. 366/2009 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 490/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podpore obnoviteľných zdrojov energie, vysoko účinnej kombinovanej výroby a biometánu služieb v znení vyhlášky č. 437/2011 Z. z. (ďalej len „vyhláška č. 490/2009 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 283/2010 Z. z., ktorou sa ustanovuje rozsah ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením sa odberateľa od sústavy tepelných zariadení dodávateľa a spôsob ich výpočtu (ďalej len „vyhláška č. 283/2010 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 92/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávaného tepla a poskytovaných služieb pri dodávke tepla (ďalej len „vyhláška č. 92/2011 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 189/2011 Z. z. o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania (ďalej len „vyhláška č. 189/2011 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 216/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v plynárenstve (ďalej len „vyhláška č. 216/2011 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 217/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvedenia a čistenia odpadovej

vody verejnou kanalizáciou (ďalej len „vyhláška č. 217/2011 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 218/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia poskytovania vodohospodárskych služieb súvisiacich s využitím vodných tokov (ďalej len „vyhláška č. 218/2011 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 219/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike (ďalej len „vyhláška č. 219/2011 Z. z.“)

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 225/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike v znení vyhlášky č. 438/2011 Z. z. (ďalej len „vyhláška č. 225/2011 Z. z.“)

Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 28. júla 2008 č. 2/2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v elektroenergetike (oznámenie č. 311/2008 Z. z.) v znení výnosu z 1. októbra 2008 **č. 7/2008** (oznámenie č. 377/2008 Z. z.), výnosu z 10. júna 2009 **č. 2/2009** (oznámenie č. 239/2009 Z. z.), výnosu z 9. septembra 2009 **č. 7/2009** (oznámenie č. 362/2009 Z. z.) a výnosu z 23. júna 2010 **č. 2/2010** (oznámenie č. 302/2010 Z. z.) a výnosu z 29. marca 2011 **č. 7/2011** (oznámenie č. 95/2011 Z. z.) (ďalej len „výnos č. 2/2008“)

Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 23. júla 2008 č. 3/2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou (oznámenie č. 295/2008 Z. z.) v znení výnosu z 10. júna 2009 **č. 3/2009** (oznámenie č. 240/2009 Z. z.) (ďalej len „výnos č. 3/2008“)

Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 23. júla 2008 č. 4/2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v plynárenstve a ktorým sa dopĺňa výnos Úradu

pre reguláciu sieťových odvetví z 31. júla 2007 **č. 4/2007**, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v plynárenstve (oznámenie č. 291/2008 Z. z.) v znení výnosu z 1. októbra 2008 **č. 7/2008** (oznámenie č. 377/2008 Z. z.), výnosu z 10. júna 2009 **č. 4/2009** (oznámenie č. 241/2009 Z. z.) a výnosu z 23. júna 2010 **č. 4/2010** (oznámenie č. 303/2010 Z. z.) (ďalej len „výnos č. 4/2008“)

Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 23. júla 2008 č. 5/2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien za poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s využitím vodného toku (oznámenie č. 294/2008 Z. z.) v znení výnosu z 10. júna 2009 **č. 5/2009** (oznámenie č. 242/2009 Z. z.) (ďalej len „výnos č. 5/2008“)

Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 23. júla 2008 č. 6/2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien tepla (oznámenie č. 296/2008 Z. z.) v znení výnosu z 1. októbra 2008 **č. 7/2008** (oznámenie č. 377/2008 Z. z.), výnosu z 10. júna 2009 **č. 6/2009** (oznámenie č. 243/2009 Z. z.) a výnosu z 23. júna 2010 **č. 6/2010** (oznámenie č. 304/2010 Z. z.) (ďalej len „výnos č. 6/2008“)

Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 10. júna 2009 č. 1/2009 o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania (oznámenie č. 238/2009 Z. z.) v znení výnosu z 20. mája 2010 **č. 1/2010** (oznámenie č. 242/2010 Z. z.) (ďalej len „výnos č. 1/2009“)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agen-túra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „európske nariadenie č. 713/2009“)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 (ďalej len „európske nariadenie č. 714/2009“)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2003 (ďalej len „európske nariadenie č. 715/2009“)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (ďalej len „európske nariadenie č. 1227/2011“)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 994/2010 z 20. októbra 2010 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávky plynu, ktorým sa zrušuje smernica Rady 2004/67/ES (ďalej ako „európske nariadenie č. 994/2010“)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/89/ES z 18. januára 2006 o opatreniach na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny a investícií do infraštruktúry (ďalej len „európska smernica 2005/89/ES“)

Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2006/32/ES z 5. apríla 2006 o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách, a ktorou sa zrušuje smernica Rady 93/76/EHS (ďalej len „európska smernica 2006/32/ES“)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (ďalej len „európska smernica 2009/72/ES“)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (ďalej len „európska smernica 2009/73/ES“)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z ob-

noviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES (ďalej len „európska smernica 2009/28/ES“)

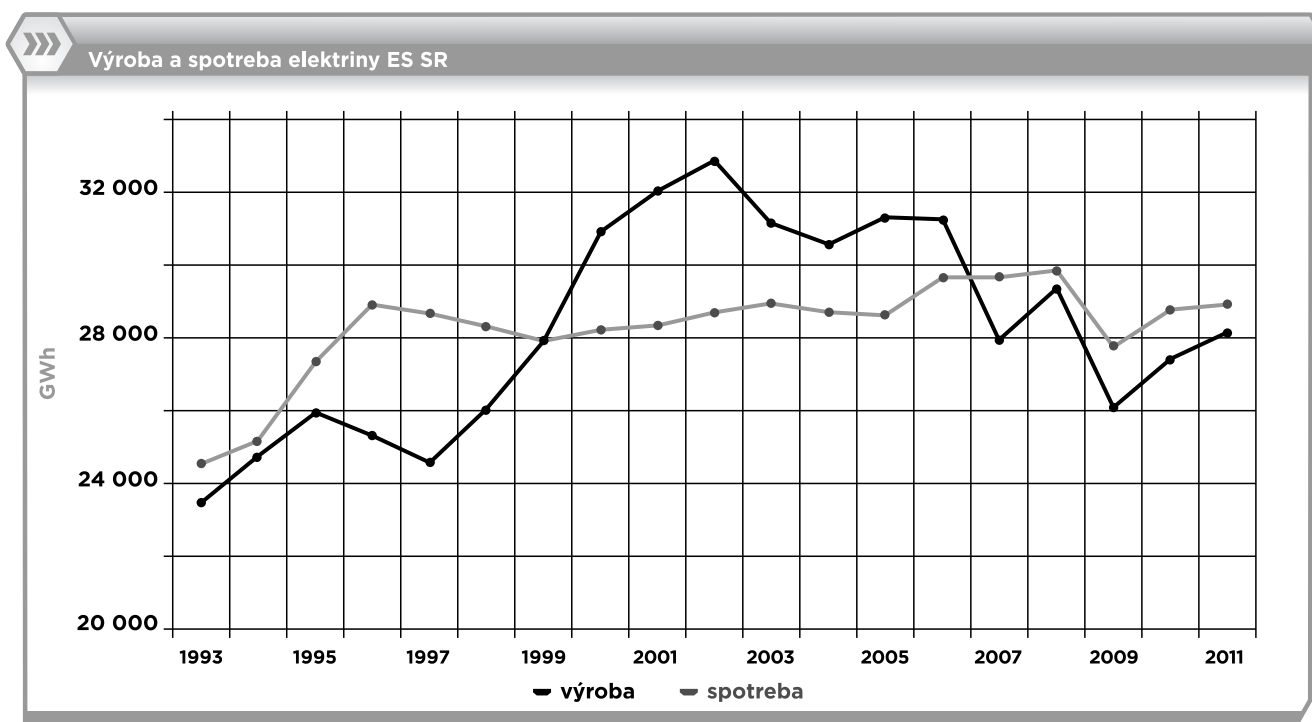
II. Uskutočňovanie regulačnej politiky

II.1. Elektroenergetika

Faktorom, ktorý v roku 2011 podstatne ovplyvňoval odvetvie elektroenergetiky, bola svetová finančná a hospodárska kríza. Spotreba elektriny síce vzrástla medziročne o 0,35 % na hodnotu 28 862 GWh a výroba elektriny o 1,50 % na hodnotu 28 135 GWh, avšak tieto hodnoty spotreby a výroby elektriny ešte nedosiahli úroveň spred troch rokov.

Základný princíp regulácie cien, schvaľovaných alebo určených úradom pre rok 2011, zostal zachovaný. Už tretí rok sa uplatňovala metóda cenového stropu - tzv. „price cap“.

Schválené cenové rozhodnutia úradu znamenali pre odberateľov elektriny v domácnostiach, že priemerné

Pozitívnym prínosom krízy sú dopady, medzi ktoré z pohľadu situácie na Slovensku patria najmä

- výraznejší rozvoj trhu s elektrinou, osobitne výrazný vstup alternatívnych dodávateľov elektriny, ktorí ponúkajú atraktívne ceny za dodávku elektriny, nezaťažené prevádzkovými nákladmi spoločností nielen pre veľkých a stredných odberateľov, ale aj pre malé podniky a odberateľov elektriny v domácnostiach.

ceny za združenú dodávku elektriny pre rok 2011 oproti roku 2010 boli vyššie o 5,70 %. Z jednotlivých zložiek ceny vzrástla len tarifa za prevádzkovanie systému o 135,71 % na hodnotu 14,85 €/MWh (vyplýva zo zákonnej podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla a z vládnej podpory ťažby domáceho uhlia na výrobu elektriny) a naopak poklesla tarifa za systémové služby o 6,77 %. Súčasťou tarify za prevádzkovanie systému boli druhýkrát aj

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

náklady na organizovanie krátkodobého trhu s elektrinou. Na druhej strane klesli sieťové poplatky o 0,44 % a cena silovej elektriny o 0,16 %.

Snaha o vytvorenie skutočného konkurenčného prostredia v obchodovaní s elektrinou dostala „zelenú“ vstupom ďalších tzv. alternatívnych dodávateľov elektriny na slovenský trh, ktorí tak začali konkurovať na domácom trhu tradičným dominantným dodávateľom elektriny a dodávať elektrinu nielen odberateľom elektriny mimo domácností, ale aj domácnostiam. Celkom v roku 2011 na trhu pôsobilo 140 dodávateľov elektriny (nárast v roku 2011 o 16 nových), z toho 41 dodávalo elektrinu aj pre odberateľov elektriny v domácnosti.

Rozvoj trhu a postupujúca liberalizácia sa prejavili na medziročnom náraste počtu odberateľov elektriny, ktorí zmenili dodávateľa.

Od roku 2009 existuje prepojenie denných trhov s elektrinou v Českej republike a Slovenskej republike a obchodovanie na báze implicitných aukcií. Prepojením trhov obidva štáty výrazne posilnili liberalizačné snahy a rozvoj trhu s elektrinou v rámci celej Európy. Táto skutočnosť významne prispieva k stabilite a spoľahlivosti dodávok elektriny a je plne v súlade s cieľmi na dosiahnutie jednotného trhu s elektrinou do roku 2014.

Vývoj na krátkodobom trhu s elektrinou dokumentujú nasledovné údaje:

Ukazovateľ/rok	9.-12. 2009	2010	2011
Počet účastníkov denného trhu	22	35	41

Rok 2011 bol druhým rokom, kedy sa začala podporovať výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“) a kombinovanej výroby elektriny a tepla (ďalej len „KVET“) podľa zákona č. 309/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov. Táto základná právna norma pre oblasť OZE a KVET zabezpečuje podporu výrobe „zelenej elektriny“ najmä:

- prednostným pripojením zariadenia do distribučnej sústavy,
- právom na odber elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy,
- doplatkom,
- prevzatím zodpovednosti za odchýlku.

Úrad, najmä vo väzbe na zmeny príslušnej legislatívy, prispel svojimi návrhmi k stabilite a rozvoju trhového prostredia. V oblasti primárnej energetickej legislatívy, týkajúce sa práv a povinností účastníkov na trhu s elektrinou, ale aj kategorizácia a spôsob podpory obnoviteľných zdrojov energie (najmä u fotovoltiky, ako nepredikovateľného energetického zdroja), upravené boli vybrané povinnosti prevádzkovateľov sústavy, výrobcov a dodávateľov elektriny, ale aj výkon činnosti organizátora krátkodobého trhu s elektrinou.

V oblasti cenovej regulácie v elektroenergetike sú nástrojmi úradu na realizáciu regulačnej politiky všeobecne záväzné právne predpisy, vydané na základe splnomocňovacích ustanovení zákona č. 276/2001 Z. z.

Úrad výnosom č. 1/2010 o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania ustanovil, že v roku 2011 sa cenová regulácia v elektroenergetike vzťahovala na výrobu elektriny vyrobenú z obnoviteľných zdrojov energie, kombinovanou výrobou elektriny a tepla a z domáceho uhlia, pripojenie do sústavy, prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny, prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny, dodávku elektriny pre domácnosti a pre malé podniky a na poskytovanie systémových a podporných služieb v elektroenergetike.

Základným výkonným nástrojom pre cenovú reguláciu v elektroenergetike v roku 2011 bol výnos úradu č. 2/2008 v znení neskorších výnosov najmä výnosu č. 2/2010, ktorým sa ustanovuje regulácia cien v elektroenergetike, Výnos predstavoval v cenovej regulácii tieto rozhodujúce úpravy:

- ustanovil rozsah maximálne 8 sadzieb pre dodávku elektriny a 8 sadzieb pre prístup do distribučnej

sústavy a distribúciu elektriny pre odberateľov elektriny v domácnostiach a rozsah maximálne 11 sadzieb pre užívateľov distribučnej sústavy s výnimkou odberateľov elektriny v domácnostiach,

- zaviedol najvyššiu mieru primeraného zisku pri dodávke elektriny pre domácnosti a malé podniky,
- spresnil spôsob výpočtu maximálnej ceny za dodávku elektriny pre malé podniky, postup a podmienky uplatňovania ceny, podrobnosti o návrhu ceny a spôsobe predkladania návrhu ceny,
- ustanovil rozsah maximálne 11 sadzieb pre dodávku elektriny pre malé podniky,
- spresnil postupy pri dojednávani rezervovanej kapacity,
- ak regulovaný subjekt nemá k 1. januáru roku t schválenú cenu, do dňa doručenia cenového rozhodnutia na rok t sa uplatňuje cena schválená úradom na rok t-1,
- upravil kategórie technológií a ceny elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanou výrobou elektriny a tepla,
- ustanovený bol postup určenia cien za organizovanie krátkodobého trhu s elektrinou,
- obmedzený bol podiel výnosov z poplatkov za rezerváciu výkonu a celkových výnosov za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny okrem výnosov za straty elektriny pri distribúcii elektriny maximálne do výšky 0,66,
- spresnený bol spôsob výpočtu, postup a podmienky uplatňovania tarify za prevádzkovanie systému, v legislatíve boli zákonmi č. 142/2010 Z. z. a 558/2010 Z. z. vymedzené viaceré nové pojmy, dôležité pre rozvoj trhu s elektrinou, najmä pre oblasť organizovaného krátkodobého trhu s elektrinou, upravené boli podrobnosti,

V oblasti cenovej regulácie úrad vydal pre rok 2011:

- 335 cenových rozhodnutí pre SEPS, a.s., SE, a.s., ZSE, a.s., ZSE - Distribúcia, a.s., SSE, a.s., SSE Distribúcia, a.s., VSE, a.s., VSDS, a.s. a ostatné regulované subjekty v oblasti elektroenergetiky za prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny, za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny, za pripojenie do sústavy, za dodávku elektriny pre

domácnosti a malé podniky a za dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštancie,

- 40 rozhodnutí o cene elektriny pre stanovenie doplatku pre výrobcov elektriny technológiami kombinovanej výroby elektriny a tepla,
- 1 492 rozhodnutí o cene elektriny pre stanovenie doplatku pre výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie.

Dôležitým poslaním úradu je sledovať správanie jednotlivých účastníkov trhu s elektrinou a vytvárať podmienky pre rozvoj hospodárskej súťaže. Úrad si túto úlohu zodpovedne plní a výsledkom jeho analýz a praktických skúseností z fungovania trhu bola novela ďalšieho všeobecne záväzného právneho predpisu – nariadenia vlády č. 317/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov a to nariadením vlády č. 440/2011 Z. z. (ďalej len „pravidlá trhu“). Boli spresnené a doplnené základné pojmy, zavedené podmienky pre systém spolupráce synchronne prepojených prevádzkovateľov prenosových sústav s cieľom eliminácie vzájomnej sekundárnej regulácie, upravené podmienky výpovednej lehoty pri zmluvách o dodávke elektriny uzavretých od 1. 1. 2012, upresnené podmienky poskytovania systémových služieb, zmenené podmienky vyhodnotenia, zúčtovania a vysporiadania odchýlky.

Ďalšími nástrojmi v oblasti vecnej regulácie, ktoré podporujú transparentné a nediskriminačné postupy a podmienky na trhu s elektrinou, sú prevádzkové poriadky, vydávané úradom pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy a pre prevádzkovateľov regionálnych a miestnych distribučných sústav. Vzhľadom k tomu, že zákon č. 276/2001 Z. z. ustanovuje do prevádzkových poriadkov zapracovať pravidlá trhu, úrad na základe žiadostí prevádzkovateľov sústav v roku 2011 vydal 30 rozhodnutí o schválení prevádzkových poriadkov po novelizácii nariadenia vlády č. 317/2007 Z. z. Schválený prevádzkový poriadok je záväzným dokumentom pre účastníkov trhu s elektrinou.

Úrad tiež vydal rozhodnutie o schválení pravidiel pre predaj elektriny formou aukcií pre Slovenské elektrár-

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

ne, a.s. Vydaním a zverejnením pravidiel je zavedený transparentný postup pri predaji elektriny formou aukcií.

Úrad koncom roku 2011 vytvoril cenovú kalkulačku pre prepočet dodávky elektriny pre domácnosti na rok 2012 od jednotlivých dodávateľov elektriny pre domácnosti, ktorá umožňuje odberateľom elektriny lepšiu orientáciu pri výbere danej sadzby, ak to umožňujú technické podmienky odberu elektriny. Zverejňovanie a priebežná aktualizácia informácií na webovom sídle úradu výrazne uľahčujú orientáciu odberateľov, ale i regulovaných subjektov na liberalizovanom trhu s elektrinou. Ide napríklad o usmerenie ako majú postupovať pri zmene dodávateľa elektriny, informácie o schválených maximálnych cenách dodávateľov pre odberateľov elektriny v domácnosti, ale aj využívané tlačivá rôznych žiadostí a predtlače tabuliek, ktoré sú regulované subjekty v zmysle právnych predpisov povinné vyplniť a zaslať úradu.

II. 2. Plynárenstvo

Cenová regulácia v plynárenstve v roku 2011 sa vzťahovala na pripojenie do prepravnej a distribučnej siete, prístup do prepravnej siete a prepravu plynu, prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu, prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu, poskytovanie podporných služieb v plynárenstve, dodávku plynu pre domácnosti, dodávku plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť a dodávku plynu dodávateľom poslednej inštancie. Výroba a akumulácia plynu nepodliehajú cenovej regulácii a pri týchto činnostiach sa uplatňuje dohodnutý prístup uskutočňovaný podľa pravidiel trhu s plynom.

Pri určovaní cien na rok 2011 sa uplatňoval výnos č. 1/2009 v znení výnosu č. 1/2010. Výkonným nástrojom pre cenovú reguláciu na rok 2011 bol výnos č. 4/2008 v znení platnom pre rok 2011. Cenová regulácia v plynárenstve na rok 2011 bola vykonávaná:

a) určením spôsobu výpočtu pevnej ceny za pripojenie

do prepravnej siete a za pripojenie nových výrobcov plynu do prepravnej siete,

- b) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny a pevnej ceny za pripojenie do distribučnej siete a za pripojenie nových výrobcov plynu do distribučnej siete,
- c) priamym určením porovnateľnej ceny za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu,
- d) priamym určením porovnateľnej ceny za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu,
- e) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny a tarify za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu,
- f) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za dodávku plynu pre domácnosti,
- g) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za dodávku plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť,
- h) priamym určením maximálnej ceny za dodávku plynu dodávateľom poslednej inštancie,
- i) priamym určením pevnej ceny za poskytovanie podporných služieb.

Pri určovaní cien na rok 2012, na prvý rok nového regulačného obdobia, sa postupovalo podľa vyhlášky č. 189/2011 Z. z. a vyhlášky č. 216/2011 Z. z. Na základe pozitívnych výsledkov z minulého regulačného obdobia metóda cenového stropu – tzv. „price cap“ zostala dominantnou metódou aj v nasledujúcom regulačnom období 2012–2016 pričom na prvý rok tohto regulačného obdobia bola stanovená východisková maximálna cena za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu aj za dodávku plynu pre domácnosti.

Ceny za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu na rok 2012, podobne ako pri cene za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu, vychádzali z použitej metódy benchmarkingu, t.j. porovnania cien za uskladňovanie plynu v Slovenskej republike s cenami za uskladňovanie plynu v ostatných členských štátoch Európskej únie (ďalej len „EÚ“).

Cenová regulácia týkajúca sa prístupu do distribučnej siete a distribúcie plynu pre prevádzkovateľov lokálnych

distribučných sietí, ktorých počet odberných miest z distribučnej siete nepresahuje 100 000, bola vykonávaná podľa nákladovej metódy regulácie a vo výslednej cene sa odrážajú oprávnené náklady regulovaného subjektu vynaložené na prevádzkovanie siete, primeraný zisk stanovený úradom a korekcia výnosov v závislosti od vývoja oprávnených nákladov regulovaného subjektu z minulého obdobia.

Okrem cenovej regulácie úrad v súlade so zákonom č. 276/2001 Z. z. vypracúva pravidlá pre fungovanie trhu s plynom, ktoré upravujú práva a povinnosti účastníkov trhu s plynom a ktoré nastavili podmienky pre fungovanie liberalizovaného trhu s plynom na Slovensku.

Ďalším záväzným dokumentom pre účastníkov trhu s plynom podporujúcim transparentnosť a účinnosť trhu s plynom sú úradom schvaľované prevádzkové poriadky, v ktorých prevádzkovatelia sietí zapracovali pravidlá trhu s plynom na vlastné prevádzkové podmienky. Na základe žiadostí prevádzkovateľov sietí a zásobníka úrad v roku 2011 posúdil a schválil 12 prevádzkových poriadkov.

V roku 2011 sa posilnil liberalizačný proces na slovenskom trhu s plynom, ktorý zaznamenal rast konkurencie v oblasti dodávok plynu priemyselným odberateľom a ktorý sa prejavil v náraste počtu zmien dodávateľa plynu vo všetkých skupinách odberateľov vrátane domácností. Popri tradičnom dodávateľovi, spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s., (ďalej len „SPP, a.s.“) pôsobilo na trhu s plynom viac ako 15 obchodníkov s plynom.

II.3 Tepelná energetika

Rok 2011 bol posledným rokom regulačného obdobia, ktoré bolo stanovené pre roky 2009 až 2011 a ktorého základným cieľom bolo zabezpečenie stabilného vývoja cien tepla s dôrazom na obmedzenie skokových zmien v cenách tepla. Tento cieľ sa podarilo dosiahnuť progresívnym spôsobom a rozsahom regulácie cien tepla, ktorý vychádzal zo schválenej regulačnej politiky na obdobie rokov 2009 až 2011. Základom pre stabilizáciu regulačného rámca v tepelnej energetike bol všeobecne záväzný právny predpis, ktorý bol platný počas celého regulačného obdobia. Týmto všeobecne záväzným predpisom bol Výnos úradu z 23. júla 2008 č. 6 /2008, ktorým sa ustanovuje regulácia cien tepla. Aj keď v každom roku regulačného obdobia bola prijatá jeho novelizácia, základný spôsob a rozsah regulácie sa nezmenil. Príslušné novely len dopĺňovali a spresňovali znenie tohto predpisu. Jednotlivé úpravy boli prijaté vo Výnose č. 7/2008 z 1. októbra 2008, Výnose č. 6/2009 z 10. júna 2009 a Výnose č. 10/2010 z 23. júna 2010. Hlavnými nástrojmi stabilnej regulácie tepla v regulačnom období 2009 až 2011 boli:

- spoločná cena tepla pre regulovaný subjekt na všetky odberné miesta v obci,
- regulovaná cena plynu určeného na výrobu tepla pre domácnosti,
- obmedzenie medziročného nárastu fixných nákladov resp. regulovanie nárastu len z dôvodu oprávnených investícií zabezpečujúcich zvýšenie efektívnosti výroby a rozvodu tepla alebo využívania obnoviteľných energetických zdrojov,
- regulovaný výpočet nákladov na výrobu tepla z kombinovanej výroby elektriny a tepla,
- možnosť regulovaných subjektov využívať celé regulačné obdobie na uplatnenie oprávnených nákladov v schválených v ročných cenách.

Rozsah a štruktúra oprávnených nákladov zostala počas regulačného obdobia v podstate nezmenená a nezmenená zostala aj možná diferenciácia primeraného zisku podľa výšky hmotného majetku regulovaného

subjektu. Tieto komplexné opatrenia v cenovej regulácii prispeli k spoľahlivej, ekonomicky efektívnej, cenovo konkurenčnej a kvalitnej dodávke tepla. Po skončení regulačného obdobia sa dá konštatovať, že cenu tepla najviac ovplyvňovala cena zemného plynu za tržové ceny a cena zemného plynu určeného na výrobu tepla pre domácnosti. Vplyvom zvyšovania svetových cien ľahkého a ťažkého vykurovacieho oleja sa však v priebehu roku 2011 tržová cena zemného plynu radikálne menila. Táto zmena sa dotkla aj ceny zemného plynu určeného na výrobu tepla pre domácnosti, ktorá bola okrem toho v roku 2011 zvýšená aj o spotrebnú daň zo spotreby zemného plynu určeného na výrobu tepla vo všeobecnosti.

II.4. Vodné hospodárstvo

a) Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

Úrad v roku 2011 aplikoval spôsoby, postupy a podmienky na tvorbu cien v súlade so schválenou regulačnou politikou na roky 2009–2011, tak ako boli stanovené výnosmi úradu č. 3/2008 a č. 3/2009 a to v rozsahu výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou v súlade s výnosom č. 1/2009 v nadväznosti na § 12 ods. 1 písm. n) a o) zákona č. 276/2001 Z. z.

Aj v poslednom roku regulačného obdobia 2009–2011, tak ako v celom období, hlavnou prioritou v cenovej regulácii v oblasti výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvedenia a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou bolo uplatňovanie postupov a spôsobov smerujúcich k stabilizácii cien a k zabezpečovaniu ochrany odberateľov pitnej vody a producentov odpadovej vody pred neoprávneným a neprimeraným zvyšovaním cien za výrobu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou.

Cenovú reguláciu úrad vykonával priamym určením maximálnej ceny a určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny pri uplatnení metódy „cenového stropu“ (price cap), ktorá sa javí ako najobjektívnejšia metóda a má pozitívny vplyv na zabezpečenie stabilizácie cien vody, ktoré pokrývajú výlučne oprávnené náklady nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkyschopnosti zariadení a sietí verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

b) Poskytovanie vodohospodárskych služieb

V oblasti poskytovania vodohospodárskych služieb cenovej regulácii podlieha poskytovanie služieb súvisiacich s využitím hydroenergetického potenciálu vodného toku, odberom povrchových vôd z vodného toku a odberom energetickej vody z vodného toku.

V súlade so schválenou regulačnou politikou na obdobie 2009–2011 úrad ako spôsob cenovej regulácie aplikoval aj v roku 2011 určenie spôsobu výpočtu pevnej ceny za odber povrchovej vody z vodného toku, pevnej ceny za využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku (prostredníctvom taríf) a pevnej ceny za odber energetickej vody z vodného toku pri použití nákladovej metódy. Spôsob, postup a podmienky stanovenia cien, vrátane rozsahu, štruktúry oprávnených nákladov a výšky maximálneho povoleného zisku v jednotlivých regulovaných činnostiach boli stanovené už výnosmi úradu č. 5/2008 a č. 5/2009 a zostali nezmenené aj pre rok 2011.

Rovnako aj v oblasti poskytovania vodohospodárskych služieb sa kládol dôraz na stabilizáciu cien, a to zamedzením medziročného neprimeraného rastu oprávnených nákladov a stanovením primeraného zisku za účelom tvorby zdrojov na obnovu existujúcich vodohospodárskych stavieb využívaných na regulované činnosti.

III. Plnenie úloh podľa § 5 zákona č. 276/2001 Z. z.

III.1. Elektroenergetika

Cenová regulácia v elektroenergetike bola vykonávaná:

- a) priamym určením pevnej ceny elektriny vyrobenej
 - z obnoviteľných zdrojov energie,
 - kombinovanou výrobou elektriny a tepla,
 - z domáceho uhlia,
- b) určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny
 - za pripojenie do sústavy,
 - za pripojenie nových výrobcov elektriny do sústavy,
 - za dodávku elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti a pre malé podniky (do ročnej spotreby elektriny 30 000 kWh),
 - za dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštancie
- c) určením spôsobu výpočtu tarify
 - za prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny,
 - za straty pri prenose a distribúcii elektriny,
 - za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny,
- d) priamym určením maximálnej ceny za poskytovanie podporných služieb.
- e) priamym určením tarify za poskytovanie systémových služieb v elektroenergetike, určením spôsobu výpočtu, postupu a podmienkami uplatňovania tarify za prevádzkovanie systému (vrátane zohľadnenia alikvotnej časti nákladov za výkon činnosti organizátora krátkodobého trhu s elektrinou).

III.1.1. Vývoj regulovaných zložiek koncovej ceny elektriny

a) Prenos elektriny

Regulačný rámec bol nastavený tak, aby zabezpečoval prevádzkovateľovi prenosovej sústavy potrebné finančné prostriedky na investičný rozvoj a zohľadnil všetky príjmy spojené s poskytovaním prenosových a systémových služieb a tiež za zúčtovanie odchýlok vo väzbe na zabezpečenie stability a bezpečnej prevádzky elektrizačnej sústavy SR.

Pre rok 2011 úrad v rámci svojich kompetencií určil resp. schválil pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy Slovenskú elektrizačnú prenosovú sústavu, a.s. (ďalej len „SEPS, a.s.“):

- tarify za prístup do prenosovej sústavy a jej riadenie pre koncových odberateľov elektriny priamo pripojených na prenosovú sústavu,
- tarifu za straty pri prenose elektriny prenosovou sústavou,
- ceny a tarify za poskytovanie podporných služieb a regulačnej elektriny,
- tarify za poskytovanie systémových služieb v elektroenergetike,
- tarify za prevádzkovanie systému pre prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy pripojenej priamo do prenosovej sústavy a pre výrobcu elektriny pripojeného priamo do prenosovej sústavy.

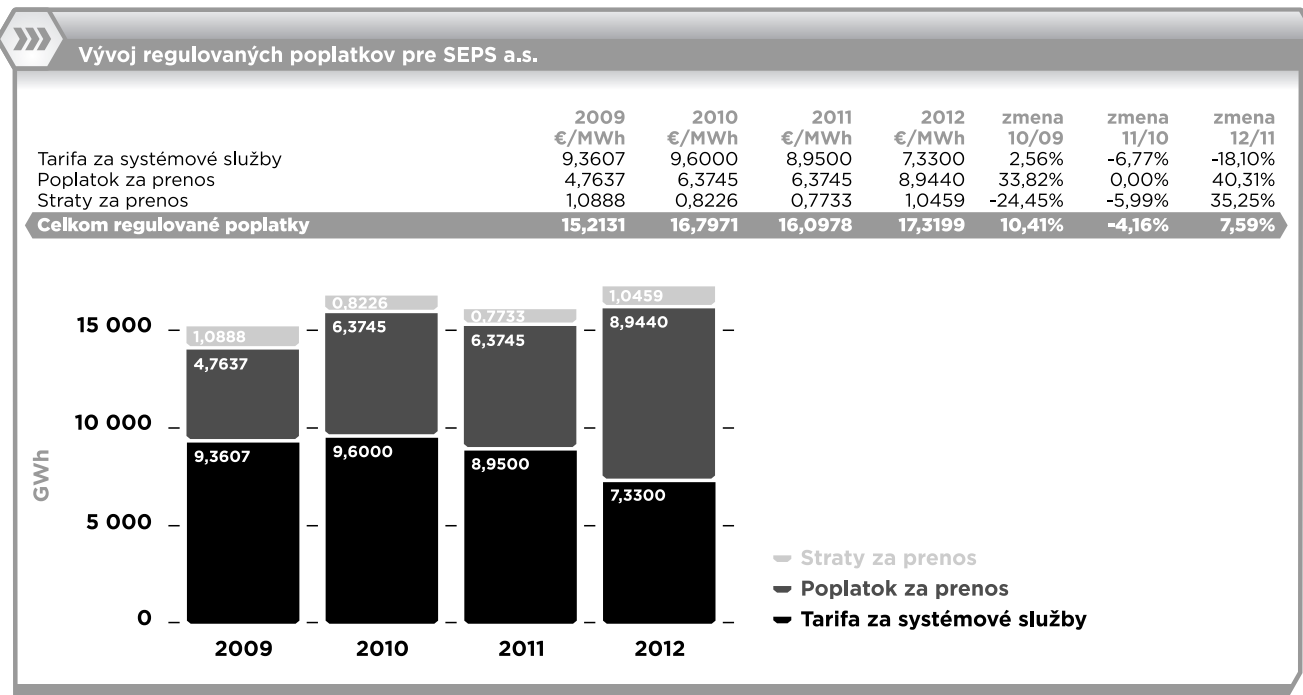
Objemy elektriny, prepravené prenosovou sústavou v rámci vymedzeného územia Slovenskej republiky, dokumentuje nasledovná tabuľka (GWh):

Rok	2009	2010	2011
Objemy elektriny prepravené prenosovou sústavou	24 117	23 436	28 342

Nasledujúce tabuľky a grafy dokumentujú, že v roku 2011 oproti roku 2010:

- tarifa za prenesenú elektrinu sa medziročne nezmenila,
- tarifa za rezervovaný výkon medziročne vzrástla o 6,37 % z dôvodu nárastu množstva prenesenej elektriny a poklesu rezervovaného výkonu,
- tarifa za systémové služby sa mierne znížila, a to z hodnoty 9,60 €/MWh na úroveň 8,95 €/MWh, čo predstavuje pokles o 6,77 %,
- tarifa za straty pri prenose elektriny poklesla o 5,99 % a to z dôvodu poklesu ceny komodity a z dôvodu poklesu plánovaných nákladov na odchýlku.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Pre rok 2011 úrad v rámci svojich kompetencií určil resp. schválil pre OKTE, a.s.:

- tarifu za zúčtovanie, vyhodnotenie a vysporiadanie odchýlok v štvrt hodinovom rozlíšení určenú pre obchodníka s elektrinou s vlastnou zodpovednosťou za odchýlku, ktorého koncová spotreba odberných miest patriacich do jeho bilančnej skupiny v roku 2011 je vyššia ako 1 500 000 MWh a pre odberateľa elektriny s odberným miestom v roku 2011 na vymedzenom území,
- ročný fixný poplatok za zúčtovanie, vyhodnotenie a vysporiadanie odchýlok v roku 2011 určený pre obchodníka s elektrinou s vlastnou zodpovednosťou za odchýlku, ktorého koncová spotreba odberných miest patriacich do jeho bilančnej skupiny v roku 2011 je nižšia ako 1 500 000 MWh a výrobcu elektriny s vlastnou zodpovednosťou za odchýlku a obchodníka s elektrinou s vlastnou zodpovednosťou za odchýlku, ktorý nedodáva elektrinu do odberného miesta,

- ročný fixný poplatok za organizovanie krátkodobého trhu s elektrinou pre subjekt zúčtovania, ktorý je účastníkom organizovaného krátkodobého trhu s elektrinou,
- tarifu za organizovanie a vyhodnotenie krátkodobého trhu s elektrinou za elektrinu nakúpenú a predanú účastníkom krátkodobom trhu s elektrinou.

b) Distribúcia elektriny

Pre rok 2011 úrad rozhodnutiami určil resp. schválil pre prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav, do ktorých je pripojených viac ako 100 000 odberných miest:

- maximálne ceny za pripojenie pri pripojení do distribučnej sústavy do 1 kV,
- tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny pre užívateľov distribučnej sústavy, s výnimkou odberateľov elektriny v domácnostiach,

- tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny pre odberateľov elektriny v domácnostiach,
- tarify za poskytovanie systémových služieb a tarify za prevádzkovanie systému pre prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav, výrobcov elektriny a koncových odberateľov elektriny priamo pripojených do regionálnej distribučnej sústavy.

Okrem prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav, t.j. ZSE Distribúcia, a.s., SSE - Distribúcia a.s. a Východoslovenská distribučná, a.s., na trhu s elektrinou pôsobí aj 148 aktívnych prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav, do ktorých je pripojených menej ako 100 000 odberných miest. Ide o areály výrobných, ale aj nevýrobných spoločností, v ktorých na základe povolenia o podnikaní v elektroenergetike plnia funkciu prevádzkovateľa distribučnej sústavy a v mnohých prípadoch aj dodávateľa elektriny. Pre tieto regulované subjekty úrad určoval/schvaľoval:

- maximálne ceny za pripojenie pri pripojení do distribučnej sústavy do 1 kV,
- tarify za prístup do miestnej distribučnej sústavy a distribúciu elektriny,
- tarifu za systémové služby pre koncových odberateľov elektriny,
- tarifu za prevádzkovanie systému pre koncových odberateľov elektriny,
- maximálne ceny za dodávku elektriny pre malé podniky (ak podali návrh ceny),
- maximálne ceny za dodávku elektriny pre domácnosti (ak podali návrh ceny).

Na účely cenovej regulácie v oblasti distribúcie elektriny boli výnosom č. 2/2008 v znení neskorších výnosov určené hodnoty počiatočného percenta celkových strát pri distribúcii elektriny na príslušnej napäťovej úrovni a hodnota faktora efektívnosti strát.

V distribúcii elektriny bol aj v roku 2011 uplatňovaný faktor efektivity obmedzujúci vplyv eskalačných súčiniteľov vedúci k optimalizácii nákladov. Uplatňované bolo tiež každoročné znižovanie percenta povoleného množstva strát v distribúcii elektriny na príslušnej

napäťovej úrovni a zavedením faktora efektivity boli distribučné spoločnosti motivované k optimalizácii všetkých nákladov.

Na napäťovej úrovni nízkeho napätia úrad zaviedol kategorizáciu distribučných sadzieb.

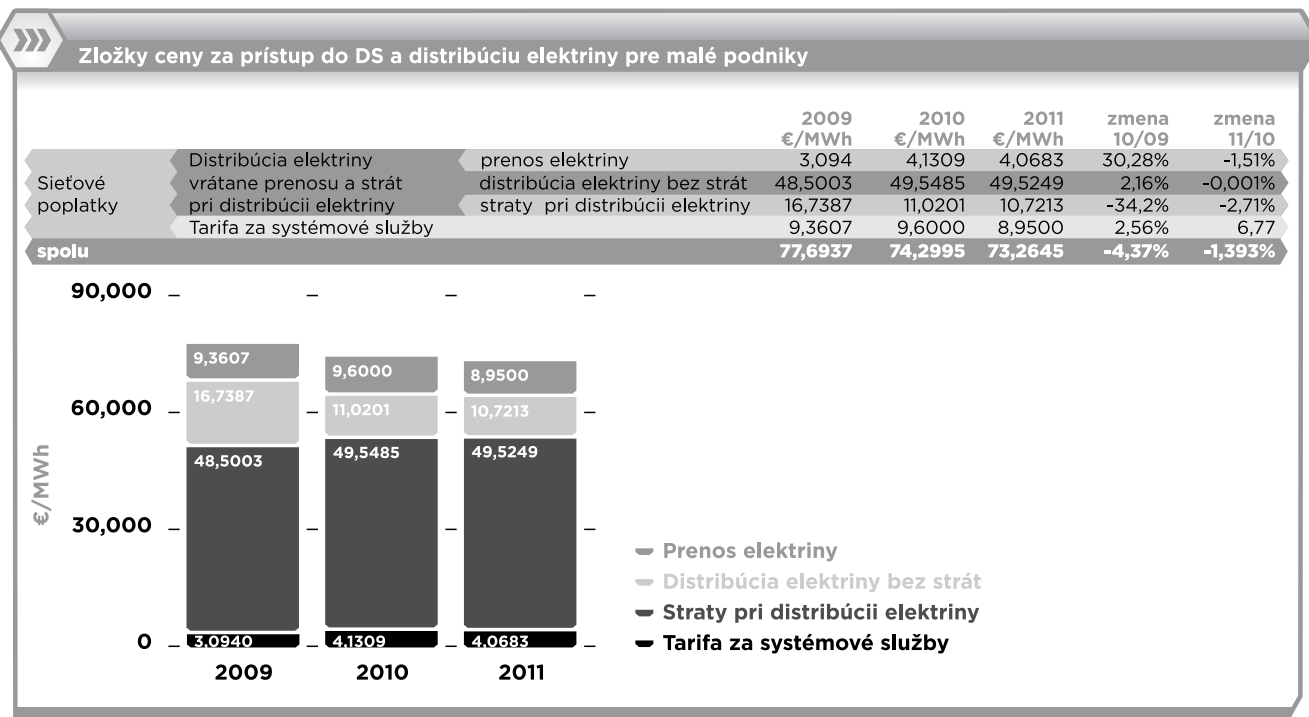
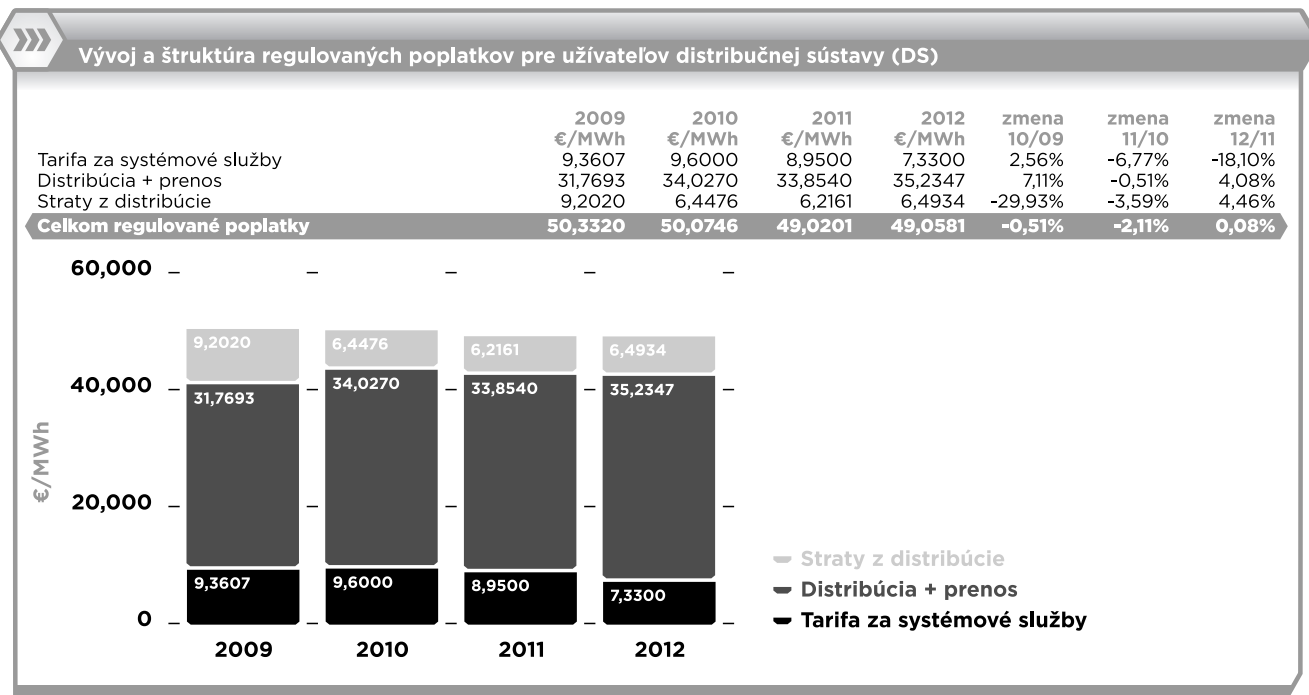
Určená tarifa za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny sa rozpočítava najviac do jedenástich sadzieb C1 až C11 pre užívateľov distribučnej sústavy s výnimkou odberateľov elektriny v domácnostiach. Pre odberateľov elektriny v domácnostiach sa určená tarifa za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny rozpočítava najviac do ôsmich sadzieb D1 až D8.

Objemy elektriny, distribuované prevádzkovateľmi regionálnych distribučných sústav v rámci vymedzeného územia Slovenskej republiky, dokumentujú nasledovné údaje a graf:

Rok	2009	2010	2011
Objem distribuovanej elektriny (GWh)	17 235	17 817	18 058

Napriek tomu, že úrad dosiahol v posledných rokoch pokles podielu sieťových poplatkov v koncovej cene elektriny, bude i naďalej tejto oblasti venovať zvýšenú pozornosť.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

c) Cena silovej elektriny (komodity)

Činnosti, ktoré podliehajú cenovej regulácii, vymedzuje zákon č. 276/2001 Z. z. Na liberalizovanom trhu majú odberatelia elektriny možnosť voľbou svojho dodávateľa elektriny ovplyvniť výslednú cenu dodávky elektriny.

Výška ceny silovej elektriny na veľkoobchodnom trhu závisí najmä od cenovej úrovne produktov obchodovaných na burzách s elektrinou, predovšetkým na najviac likvidnej burze European Energy Exchange AG (EEX). Hospodárska a finančná kríza spôsobila na prelome rokov 2008/2009 pokles spotreby elektriny a následne v rokoch 2010 a 2011 nárast ceny elektriny na energetických burzách.

d) Dodávka elektriny pre domácnosti a malé podniky

Cenu elektriny na trhu s elektrinou v roku 2010 a aj v priebehu roku 2011 využili alternatívni dodávatelia elektriny s ponukou nižších cien silovej elektriny, ktorá je výsledkom ich väčšej flexibility pri nákupe silovej elektriny a nižších administratívnych nákladov. Každoročne dochádza ku zmenám v štruktúre sadzieb a taríf pre domácnosti na základe obchodnej a marketingovej politiky dodávateľov elektriny, s osobitným zameraním na optimalizáciu nákladov na nákup elektriny a zároveň efektívne využitie aktív.

Koncom roku 2011 ponúkalo dodávku elektriny odberateľom elektriny v domácnostiach celkom 41 dodávateľov elektriny, z toho 6 s významnejším množstvom dodávok elektriny, mali podiel na trhu s elektrinou cca 73 %.

Prejavom postupujúcej liberalizácie a rozvoja trhu s elektrinou je medzioročný nárast počtu odberateľov elektriny, ktorí zmenili dodávateľa elektriny. Vývoj dokumentujú nasledovné údaje:

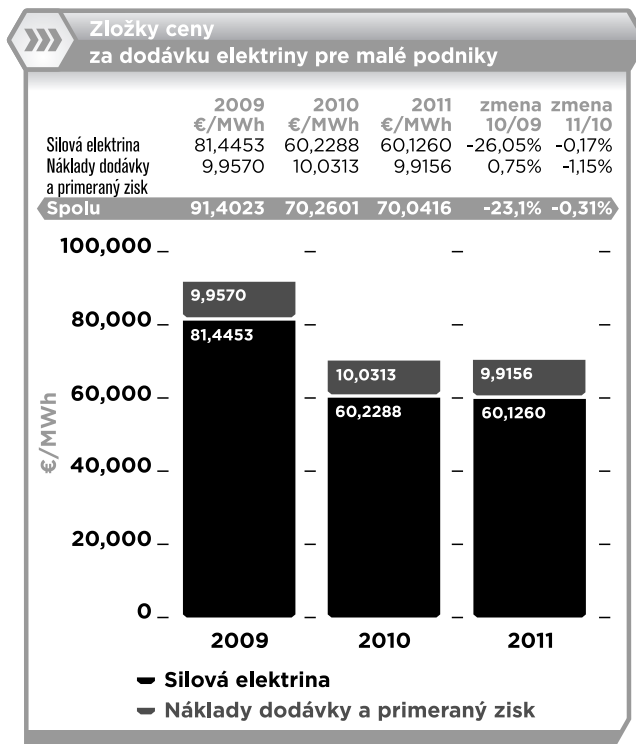
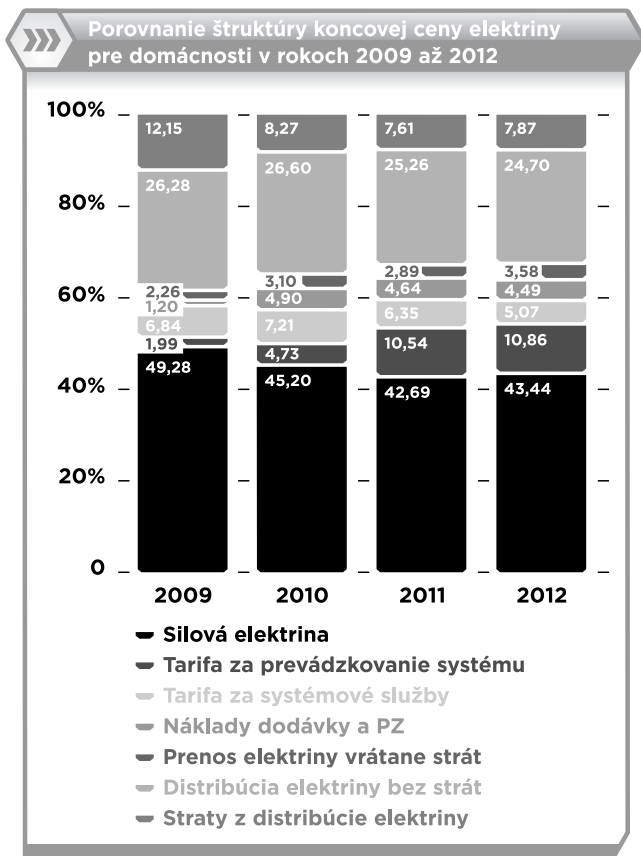
Rok	2008	2009	2010	2011
Počet odberateľov v domácnosti, ktorí zmenili dodávateľa	29	7 697	17 208	40 574
Počet odberateľov mimo domácnosti, ktorí zmenili dodávateľa	1 462	2 999	4 702	2 210

Pre lepšiu informovanosť odberateľov o štruktúre cien elektriny nie sú vo vyúčtovacích dokladoch uvedené v podobe tzv. integrovanej ceny, ale sú uvedené zvlášť ceny za distribúciu a osobitne ceny za dodávku elektriny. Toto opatrenie má za cieľ zlepšiť orientáciu odberateľov v konkurenčných cenových ponukách rozličných dodávateľov a tak napomáhať procesom zmeny dodávateľov a otvárania trhu s elektrinou.

Cenová regulácia dodávky elektriny dodávateľom poslednej inštancie sa v poslednom roku minulého regulačného obdobia vykonávala ako priame určenie maximálnej ceny za dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštancie. Úrad vydal pre troch dodávateľov poslednej inštancie na častiach vymedzeného územia Slovenskej republiky, t.j. ZSE Energia, a.s., SSE, a.s. a VSE, a.s. tri cenové rozhodnutia, ktorými určil na rok 2011 maximálne ceny za dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštancie pre odberateľov elektriny v domácnosti na príslušnej časti vymedzeného územia.

V roku 2011 neprišlo k žiadnym väčším zmenám v pravidlách dodávok elektriny pre domácnosti. Úrad i naďalej každému dodávateľovi elektriny schvaľoval maximálnu cenu. Koncových cien elektriny sa v predchádzajúcom roku 2011 dotklo zvýšenie DPH z 19 % na 20 % a najmä zavedenie poplatku za odvod do Národného jadrového fondu na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi vo výške 3 €/MWh v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 426/2010 Z. z. Na tieto skutočnosti však úrad nemá žiadny dosah.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

- odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny do distribučnej sústavy.

Rok 2011 bol posledným rokom regulácie dodávky elektriny pre malé podniky. Úrad upustil od regulácie dodávky elektriny pre malé podniky z dôvodu dostatočnej liberalizácie a konkurencie na trhu s elektrinou v danom segmente trhu.

e) Pripojenie do sústavy

Cena za pripojenie do sústavy má charakter jednorazového poplatku.

Úrad svojím výnosom určil podmienky pripojenia:

- prevádzkovateľa distribučnej sústavy do prenosovej sústavy,
- koncového odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny do prenosovej sústavy,

III.1.2. Tarifa za prevádzkovanie systému

Tarifa za prevádzkovanie systému zahŕňa v sebe podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a z vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla, podporu ťažby domáceho uhlia na výrobu elektriny a alikvotnú časť nákladov účastníka trhu – organizátora krátkodobého trhu s elektrinou a ako taká má v systéme regulácie špecifické postavenie. Patrí síce do regulačného portfólia úradu, ale pretože jej zložky sú explicitne dané rozhodnutiami iných štátnych orgánov v štátnom záujme, plní úrad v procese jej tvorby len úlohu vykonávateľa účtovných operácií s vopred určenými údajmi. Úrad má tak obmedzenú možnosť ovplyvniť jej výšku, hoci táto bezprostredne ovplyvňuje koncovú cenu elektriny.

Tarifa za prevádzkovanie systému vstupuje do ceny za prenos a distribúciu elektriny a platí ju každý koncový odberateľ elektriny.

V zmysle zákona č. 309/2009 Z. z. sa podpora elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a elektriny vyrobenej technológiami kombinovanej výroby elektriny a tepla vzťahuje na elektrinu dodanú na krytie strát v regionálnych distribučných sústavách, a to za pevnú cenu určenú výnosom úradu.

Cena elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou sa uplatňovala na základe potvrdenia o pôvode elektriny a cenového rozhodnutia vydaného úradom.

Náklady, súvisiace s podporou výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou, sú zohľadnené prevádzkovateľom regionálnych distribučných sústav prostredníctvom tarify za prevádzkovanie systému.

Aj keď rozvíjajúca sa konkurencia na trhu v segmente predaja elektriny pre domácnosti aj podniky čiastočne znižuje koncovú cenu elektriny, jej výšku výrazne ovplyvňuje tarifa za prevádzkovanie systému, ktorá zahŕňa podporu výroby elektriny z domáceho uhlia, z obnoviteľných zdrojov energie a z kombinovanej výroby elektriny a tepla a od roku 2010 aj alikvotnú časť nákladov súvisiacu s organizáciou krátkodobého trhu s elektrinou.

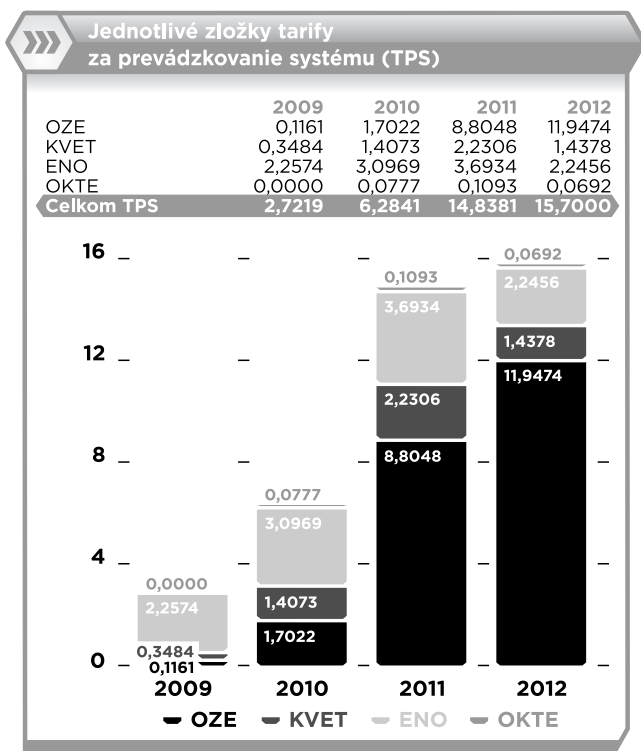
Najväčšia časť medziročného nárastu výšky uvedenej tarify pripadá na fotovoltaické elektrárne, ktoré majú spomedzi všetkých druhov OZE najvyššie výkupné ceny. Po schválení zákona č. 309/2009 Z. z., v znení neskorších predpisov ktorý stanovil podmienky podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov a vysoko účinnej kombinovanej výroby, úrad bol povinný plniť požiadavky zákona a v zmysle neho zahrnúť do výpočtu ceny elektriny na rok 2011 všetky faktory ovplyvňujúce určenie tarify za prevádzkovanie systému. Výška tarify za prevádzkovanie systému na

rok 2011 sa oproti roku 2010 zvýšila o 8,55 €/MWh na hodnotu 14,85 €/MWh, čo predstavuje nárast o 135,71 %.

Cenovej regulácii podlieha i výroba elektriny z uhlia, ktoré sa vyťažili na Slovensku. Pre rok 2011 úrad rozhodnutím určil pre regulovaný subjekt Slovenské elektrárne, a.s. tarifu za každú MWh elektriny dodanej do sústavy, ktorá bola preukázateľne vyrobená z domáceho uhlia v tepelných elektrárnach držiteľa povolenia na výrobu elektriny. Elektrina vyrobená z domáceho uhlia je na základe rozhodnutia Ministerstva hospodárstva SR o uložení povinnosti vo všeobecnom hospodárskom záujme (podľa § 3 ods. 2 písm. f) a h) zákona č. 656/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov) povinne vykupovaná od výrobcu elektriny dodávateľom elektriny, ktorého dodávka elektriny koncovým odberateľom elektriny bola v roku 2010 vyššia ako 1 500 GWh a tento dodávateľ elektriny platí výrobcovi elektriny tarifu – príplatok za každú MWh preukázateľne vyrobenú z domáceho uhlia. Náklady uplatnenia tejto tarify sú zohľadnené cez tarifu za prevádzkovanie systému.

Podiel jednotlivých položiek tarify za prevádzkovanie systému („TPS“) v rokoch 2010, 2011 a 2012 dokumentujú nasledovné údaje:

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Celkový inštalovaný výkon v megawattoch kumulatívne podľa cenových rozhodnutí úradu:

Druh obnoviteľného zdroja energie	2009	2010	2011
Biomasa	32,46	50,91	53,69
Bioplyn	2,03	14,77	39,01
Fotovoltaická elektrárne	0,19	185,47	507,07
MVE (malé vodné elektrárne do 5 MW)	40,93	48,69	58,99
Spoluspaľovanie biomasy s fosílnymi palivami	6,30	134,3	134,3
VE (vodné elektrárne, viac ako 5 MW) *	0	631,62	631,62
Veterná energia	3,14	3,14	3,14
SPOLU	85,05	1068,89	1427,82

Najväčší podiel na nákladoch na podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie má fotovoltaika. Úrad počas minulých rokov často upozorňoval, že živelný nárast počtu a kapacity fotovoltaických zdrojov hrozí veľmi negatívnym dopadom na koncovú cenu elektriny, povoľovanie výstavby elektrární však úrad nemá vo svojej kompetencii. Úrad v rámci svojej pôsobnosti vykonal v roku 2011 kontrolu výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie v zariadeniach na výrobu elektriny zo slnečnej energie s inštalovaným výkonom vyšším ako 100 kW. Navrhoval aj ďalšie opatrenia, ktoré v ďalšom legislatívnom procese neboli akceptované, naopak, konečné znenie zákona č. 309/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov nekoordinovanými pozmeňovacími návrhmi dooznalo viacero zmien s dopadom na zvýšenie objemu podpory pre zariadenia OZE a KVET, so zvýšeným dopadom na koncovú cenu elektriny pre všetkých koncových odberateľov, vrátane domácností.

III.2. Plynárenstvo

III. 2.1. Preprava plynu

Preprava plynu pre potreby slovenského trhu ako aj medzinárodná preprava plynu sú vykonávané prostredníctvom vysokotlakovej prepravnej siete, ktorú prevádzkuje na základe povolenia jediný prevádzkovateľ prepravnej siete spoločnosť eustream, a.s. Z hľadiska objemu prepraveného plynu vo výške 74,0 mld. m³ za rok 2011 pri ročnej kapacite prepravnej siete viac ako 90 mld. m³ je Slovensko najväčším prepravcom ruského zemného plynu do EÚ.

Pripojenie, ako aj prístup do prepravnej siete a preprava plynu podliehajú cenovej regulácii. Spôsob cenovej regulácie prístupu do prepravnej siete a prepravy plynu vychádza zo zákona č. 276/2001 Z. z. a je daný priamym určením porovnateľnej ceny vychádzajúcej z analýzy cien za prepravu plynu v ostatných členských štátoch EÚ, ktorí používajú vstupno-výstupný tarifný systém. Analýza porovnáva celkové priemerné ceny za prepravu plynu vrátane prepočítania na dĺžkové jednotky, zohľadňujúc príslušnú vzdialenosť vstupných a výstupných bodov prepravnej siete. Rozhodnutím zo dňa 6. 10. 2010 úrad schválil pre eustream, a.s., na rok 2011 porovnateľné ceny za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu. V súlade s nariadením vlády č. 409/2007 Z. z. príslušné tarify obsahujú aj ocenenie nového vstupno-výstupného bodu Veľké Zlievce v rámci plánovaného projektu slovensko-maďarského prepojenia prepravných sietí.

Cenová regulácia za pripojenie do prepravnej siete sa vykonáva určením spôsobu výpočtu pevnej ceny za pripojenie a podľa výnosu č. 4/2008 sa určuje na základe skutočne vynaložených a preukázaných nákladov prevádzkovateľa prepravnej siete. V roku 2011 úrad nevydal žiadne cenové rozhodnutie pre pripojenie do prepravnej siete.

Porovnateľné ceny za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu sa podľa výnosu č. 4/2008 určujú

vo forme taríf za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu. Tarify sú stanovené pre jednotlivé vstupné a výstupné body prepravnej siete (systém entry-exit) a platia pre slovenských aj zahraničných užívateľov prepravnej siete. Platba za prepravu plynu predstavuje súčet platieb pre zmluvne dohodnutý vstupný a výstupný bod prepravnej siete v závislosti od zmluvne dohodnutej dennej maximálnej kapacity užívateľa prepravnej siete a dĺžky platnosti zmluvy o prístupe do prepravnej siete a preprave plynu. Okrem platby za prepravu plynu užívateľ prepravnej siete poskytuje prevádzkovateľovi prepravnej siete plyn na prevádzkové účely, ktorého množstvo závisí od objemu prepraveného plynu v zmluvne dohodnutom vstupnom a výstupnom bode prepravnej siete a jednotlivých sadzieb plynu na prevádzkové účely podľa úradom schváleného cenového rozhodnutia.

Štruktúra tarifných skupín pre štyri vstupno-výstupné body prepravnej siete na rok 2012 zostala v porovnaní s rokom 2011 nezmenená a v závislosti od zmluvne dohodnutej dennej maximálnej kapacity prepravy plynu je rozdelená do štyroch kategórií:

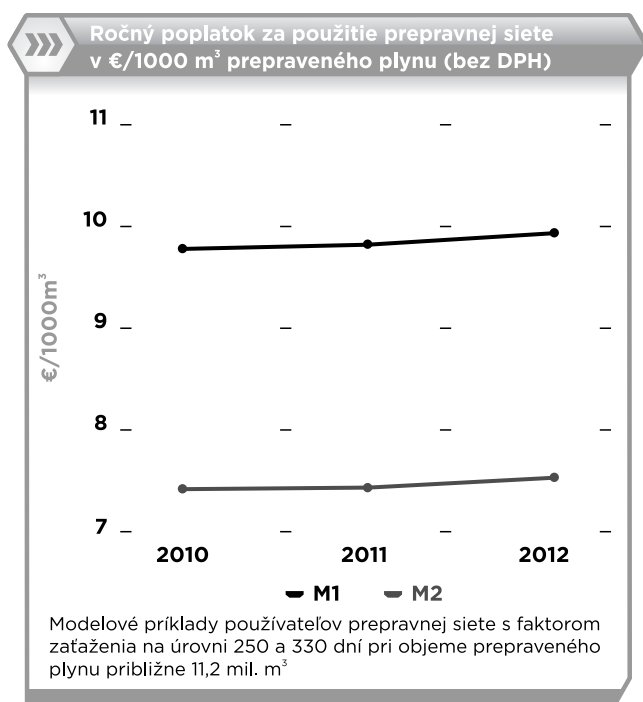
T_{en1}, T_{ex1} - do 1,75 mil. m³
 T_{en2}, T_{ex2} - od 1,75 mil. m³ do 40 mil. m³
 T_{en3}, T_{ex3} - od 40 mil. m³ do 132 mil. m³
 T_{en4}, T_{ex4} - od 132 mil. m³

Priemerný medziročný nárast východiskových sadzieb taríf na rok 2012 v priemere o 1,05 % oproti predchádzajúcemu roku ovplyvnila miera inflácie v krajinách EÚ za rok 2010 vo výške 2,1 %, pričom do eskalačného faktora vstupuje len jej 50 % hodnota.

Tarifné skupiny T_{en1} a T_{ex1} týkajúce sa slovenského trhu aj tranzitu so zmluvne dohodnutou dennou kapacitou nižšou ako 1,75 mil. m³ sa vzťahujú na všetkých odberateľov plynu na Slovensku, ktorí by sa rozhodli na základe zmluvy s prevádzkovateľom prepravnej siete prepravovať plyn do svojho odberného miesta samostatne. Na základe prepočtu úradu pri modelovom príklade výpočtu celkovej ročnej platby za

prepravu plynu štandardný priemyselný odberateľ na Slovensku 14 podľa Eurostatu s rozdielnym faktorom zaťaženia siete 250 a 330 dní na prepravnej trase Veľké Kapušany – domáci bod zaplatí za prepravu plynu v roku 2012 o 1,05 % viac v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Nasledujúci graf ilustruje vývoj priemerných cien za prepravu zemného plynu v modelových príkladoch užívateľov prepravnej siete s faktorom zaťaženia 250 dní (M1) a 330 dní (M2) pri objeme prepraveného plynu cca 11,2 mil. m³ ročne.

III. 2.2. Distribúcia plynu

Cenová regulácia distribúcie plynu bola v roku 2011 vykonávaná pre regulované subjekty, ktorých:

- a) počet odberných miest z distribučnej siete je vyšší ako 100 000, t.j. pre jediného prevádzkovateľa distribučnej siete SPP – distribúcia, a.s., ktorý plní zároveň úlohu plynárenského dispečingu na vymedzenom území,
- b) počet odberných miest z distribučnej siete nepresahuje 100 000, ktorými sú väčšinou areáloví prevádzkovatelia distribučných sietí na vymedzenom území, tzv. lokálne distribučné siete.

Úrad v roku 2011 vydal pre SPP – distribúcia, a.s., cenové rozhodnutie, ktorým schválil na rok 2012 tarify za prístup do vysokotlakovej distribučnej siete a distribúciu plynu a tarifu za poskytovanie podporných služieb, ktoré sa neposkytujú v rámci taríf za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu, spolu s podmienkami uplatňovania týchto taríf. Východiskom pri ich určení bola východisková maximálna cena za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu stanovená na prvý rok regulačného obdobia podľa vyhlášky č. 216/2011 Z.z. Pre výpočet východiskovej maximálnej ceny úrad určil východiskovú ročnú hodnotu odpisov, prevádzkových nákladov a primeraného zisku. Pri jej výpočte úrad zohľadnil hodnotu nákladov regulovaného subjektu v súvislosti s plnením povinností pri stave núdze podľa § 14 ods. 12 a 14 zákona č. 656/2004 Z. z. a hodnotu plánovaných nákladov na krytie strát a vlastnej spotreby plynu v sieti.

Tarify za distribúciu plynu sú stanovené na princípe tzv. poštovej známky, t.j. podľa ročného množstva distribuovaného plynu bez ohľadu na vzdialenosť odberného miesta a boli navrhnuté tak, aby neobsahovali krížové dotácie medzi jednotlivými skupinami odberateľov plynu. Súčasťou taríf sú aj poplatky za prekročenie zmluvne dohodnutej dennej distribučnej kapacity.

Pre SPP – distribúcia, a.s., úrad rozhodnutím na rok 2012 schválil aj ceny za pripojenie do distribučnej

siete a to osobitne pre kategóriu odberateľov plynu v domácnosti a osobitne pre kategóriu odberateľov plynu mimo domácnosť, pričom boli navrhnuté tak, aby neprekročili príslušné plánované priemerné náklady na pripojenie do distribučnej siete súlade s vyhláškou č. 216/2011 Z.z.

Pre prevádzkovateľov lokálnych distribučných sietí úrad v roku 2011 vydal 9 cenových rozhodnutí s platnosťou na rok 2011 a 29 cenových rozhodnutí s platnosťou na rok 2012, na základe ktorých boli schválené ceny, prípadne tarify za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu. Východiskom pri stanovovaní cien boli oprávnené náklady na prevádzkovanie distribučnej siete limitované hodnotou maximálnych oprávnených nákladov a primeraný zisk. Jeden prevádzkovateľ lokálnej distribučnej siete mal na rok 2011 úradom schválenú cenu za pripojenie do distribučnej siete.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený vývoj priemerných cien za distribúciu plynu v jednotlivých tarifách v rokoch 2010 až 2012 prepočítaný na základe plánovaných údajov pre rok 2012.

Vývoj priemerných cien za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu v jednotlivých tarifách v rokoch 2010 až 2012 (bez DPH)

Tarifa (podľa ročného množstva distribuovaného plynu v m ³)	2010 (€/m ³)	2011 (€/m ³)	2012 (€/m ³)
M/Da (do 200)	0,5931	0,5958	0,5959
M/Db (nad 200 do 1 700)	0,1602	0,1609	0,1610
M/Dc (nad 1 700 do 6 500)	0,1272	0,1277	0,1278
M/Dd (nad 6 500 do 60 tis.)	0,0867	0,0870	0,1039
S (nad 60 tis. do 400 tis.)	0,0782	0,0785	0,0836
Va (nad 400 tis. do 2 mil.)	0,0683	0,0686	0,0711
Vb (nad 2 mil. do 15 mil.)	0,0492	0,0494	0,0508
Vc (nad 15 mil. do 25 mil.)	0,0306	0,0308	0,0323
Vd (nad 25 mil. do 300 mil.)	0,0246	0,0248	0,0259
Ve (nad 300 mil. do 500 mil.)	0,0180	0,0181	0,0191

III. 2.3. Uskladňovanie plynu

Na území Slovenskej republiky prevádzkujú podzemné zásobníky dve spoločnosti: NAFTA a.s., prevádzkujúca komplex podzemných zásobníkov Láb 1.-3. a Gajary-báden a spoločnosť POZAGAS a.s., ktorá prevádzkuje podzemný zásobník zemného plynu Láb 4. stavba pri Malackách. Pre potreby Slovenskej republiky a z technického hľadiska prevádzkovateľa distribučnej siete SPP – distribúcia, a.s., je využívaný aj podzemný zásobník Dolní Bojanovice nachádzajúci sa na území Českej republiky, ktorý je napojený na slovenskú plynárenskú sieť a je využívaný pre potreby fyzického vyvažovania distribučnej siete.

Zásobníky plynu v prvom rade zaisťujú vyrovňovanie rozdielov medzi objemom dodávok plynu a spotrebou plynu. Slúžia predovšetkým na uskladňovanie plynu v letnom období a na ťažbu plynu v zimnom období, keď je spotreba plynu vyššia ako je zmluvne dohodnuté množstvo dodávaného plynu na Slovensko. Zásobníky plynu sú taktiež efektívnym nástrojom zaistenia bezpečnosti dodávok plynu. Prevádzkovatelia zásobníkov uskladňujú plyn nielen pre účastníkov trhu s plynom pôsobiacich na trhu s plynom v Slovenskej republike, ale aj pre zahraničné plynárenské spoločnosti.

Uskladňovacia kapacita prevádzkovateľov podzemných zásobníkov plynu k 31. 12. 2011

Prevádzkovateľ podzemného zásobníka	Technický pracovný objem (v mil. m ³)	Technický vtláčny výkon (v mil. m ³ /deň)	Technický ťažobný výkon (v mil. m ³ /deň)
NAFTA a.s.	2 235	23,00	30,50
POZAGAS a.s.	647	6,85	6,85
Spolu:	2 882	29,85	37,35

Prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu podlieha cenovej regulácii, a to určením porovnateľnej ceny. Podľa vyhlášky č. 216/2011 Z.z. podkladom k návrhu cien za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu je analýza cien za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu u prevádzkovateľov zásobníkov v ostat-

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

ných členských štátoch EÚ, ktorí prevádzkujú zásobníky s podobnými parametrami ako prevádzkovatelia zásobníkov v Slovenskej republike. Porovnateľné ceny za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu sa určujú vo forme maximálnych cien za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu.

V roku 2011 úrad vydal dve rozhodnutia pre prevádzkovateľov zásobníkov, ktorými schválil ceny za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu na území Slovenskej republiky na obdobie od 1. 5. 2012 do 30. 4. 2013, t.j. na obdobie zhodné s plynárenským rokom pre-

vádzkovateľov zásobníkov. Obaja prevádzkovatelia zásobníkov ponúkajú voľnú uskladňovaciu kapacitu transparentne a nediskriminačne formou verejných súťaží. Jedným z kritérií pre pridelenie uskladňovacej kapacity je výška ceny ponúknuť záujemcami o uskladňovaciu kapacitu pri rešpektovaní stropu maximálnej regulovanej ceny.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené maximálne ceny za prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu v rokoch 2011 a 2012 za jednotlivé služby uskladňovania (bez DPH).

Prevádzkovateľ podzemného zásobníka	Uskladňovacia kapacita (eur/(m ³ /rok))		Pracovný objem (eur/m ³)		Vtlačný výkon (eur/(m ³ /deň))		Ťažobný výkon (eur/(m ³ /deň))	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
NAFTA a.s.	0,0704	0,0686	x ¹⁾	x ¹⁾	1,9300	2,0100	2,3400	2,4400
POZAGAS a.s.	0,0666	0,0629	0,0324	0,0353	3,4625	3,4964	3,0858	2,4721

¹⁾ Nafta a.s. pracovný objem ako samostatnú službu v sledovanom období neposkytuje

III. 2.4. Dodávka plynu

III. 2.4.1 Vývoj konkurencie na liberalizovanom trhu s plynom

V roku 2011 pôsobilo na slovenskom trhu s plynom popri tradičnom dodávateľovi SPP, a.s., niekoľko ďalších obchodníkov s plynom, ktorí si zabezpečili nákup plynu od rôznych dodávateľov plynu. Domácemu dodávateľovi SPP, a.s., s väčšinovým podielom na trhu s plynom konkurovali v dodávke plynu najmä spoločnosti RWE Gas Slovensko, s.r.o., VNG Slovakia, spol. s r.o. a ELGAS, s.r.o.

Rok 2011 bol rokom významným z hľadiska počtu zmien dodávateľa plynu najmä u odberateľov plynu v domácnostiach. Na posúdenie liberalizácie trhu sa používa percentuálny koeficient, tzv. switching, ktorý vyjadruje mieru počtu odberných miest so zmenou dodávateľa plynu k celkovému počtu odberných miest v uvedenom roku. Prudký nárast počtu zmien dodávateľa plynu bol zaznamenaný v kategórii malo-odberateľov, kde ukazovateľ switchingu dosiahol 6,44 %. Prvé zmeny dodávateľa plynu v domácnostiach v roku 2011 boli charakterizované prechodom domácností od tradičného dodávateľa ku konkurenčným dodávateľom plynu. Úrad zaznamenal v roku 2011 aj návrat k tradičnému dodávateľovi plynu.

Tabuľka zohľadňuje zmenu dodávateľa plynu v jednotlivých odberných miestach dodávateľov plynu v rokoch 2009 až 2011. Údaje v tabuľke nezohľadňujú zmeny dodávateľa plynu na odberných miestach v lokálnych distribučných sieťach.

III. 2.4.2 Vývoj ročnej spotreby plynu

Spotreba zemného plynu koncových odberateľov plynu v Slovenskej republike v roku 2011 dosiahla 57,9 TWh. V porovnaní s rokom 2010, kedy spotreba zemného plynu dosiahla 57,3 TWh, to predstavuje zvýšenie o 1,1 %.

Na uvedenej spotrebe plynu sa v roku 2011 najvýraznejšie podieľal tradičný dodávateľ plynu SPP, a.s. so 77,1 % podielom na trhu dodávky plynu koncovým odberateľom. Spoločnosť RWE Gas Slovensko, s.r.o. dosiahla 15,6 % podiel na trhu dodávky plynu koncovým odberateľom a ďalší hlavní obchodníci s plynom sa podieľali na uvedenej spotrebe spolu 7,3 % podielom.

III. 2.4.3 Cenová regulácia dodávky plynu

Cenovej regulácii v oblasti dodávky plynu v roku 2011 podliehala:

- dodávka plynu pre domácnosti,
- dodávka plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť,
- dodávka plynu dodávateľom poslednej inštancie.

Vyhláška č. 216/2011 Z.z. stanovila pre regulovanú činnosť dodávky plynu na nové regulačné obdobie postup výpočtu maximálnych cien podľa regulačnej metódy „price cap“. Metóda určila cenovú hladinu na obdobie platnosti regulačnej periódy, pričom sa vychádza z prvého roku regulačného obdobia, na ktorý sa určila maximálna východisková cena za dodávku plynu

Zmena dodávateľa plynu

Rok	2009		2010		2011	
Kategórie odberných miest odberateľov	Počet OM	%	Počet OM	%	Počet OM	%
	so zmenou dodávateľa		so zmenou dodávateľa		so zmenou dodávateľa	
veľkoodber	39	4,40	84	10,12	99	12,42
stredný odber	14	0,40	84	2,67	267	9,04
maloodber	5	0,01	2 950	4,10	5 270	6,44
domácnosť	0	0,00	0	0	21 376	1,51
spolu	58	0,00	3 118	0,21	27 012	1,80

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

pre domácnosti. Cenová regulácia dodávky plynu dodávateľom poslednej inštancie sa vykonáva určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za dodávku plynu dodávateľom poslednej inštancie.

a) Dodávka plynu pre domácnosti

Rok 2011 bol prvým rokom, kedy sa liberalizácia trhu naplno prejavila i v kategórii odberateľov plynu v domácnostiach. Možnosť prejsť od tradičného dodávateľa plynu spoločnosti SPP, a.s., a vybrať si nového dodávateľa plynu využilo viac ako 21 000 domácností.

Rozhodnutím zo dňa 9. 12. 2011 úrad určil pre SPP, a.s., maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti na rok 2012 spolu s podmienkami ich uplatňovania. Maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti sú dvojzložkové, pozostávajú z maximálnej výšky fixnej mesačnej sadzby a maximálnej výšky sadzby za odobratý plyn. Štruktúra taríf zostala nezmenená a je rozdelená do troch tarífnych skupín D1 až D3 podľa množstva ročnej spotreby plynu. Dodávka plynu pre odberateľov plynu v domácnosti v tarífnej skupine D4 so spotrebou nad 6 500 m³ (68 575 kWh) podobne ako pre odberateľov plynu mimo domácnosti nie je regulovaná.

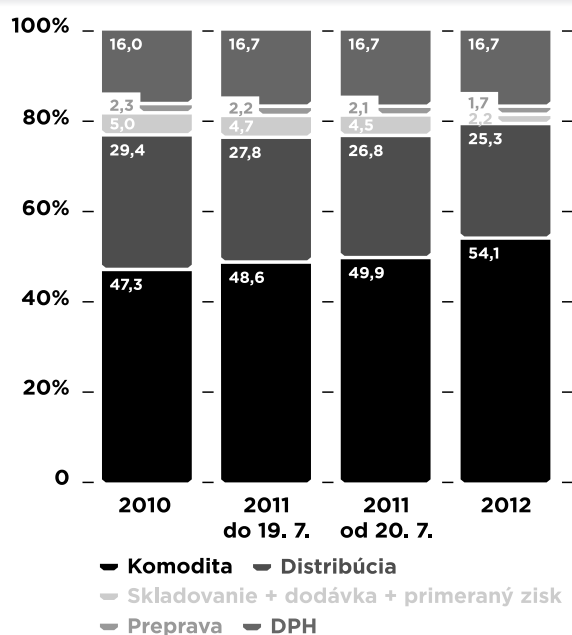
Na základe predpokladov vývoja cien ropy a ropných produktov na rok 2012 a predpokladu vývoja výmenného kurzu eura voči americkému doláru sa priemerná cena za dodávku plynu pre domácnosti na rok 2012 v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšila v priemere o 5,53 %.

Vývoj priemerných koncových cien za dodávku plynu pre domácnosti (bez DPH)

Tarifa (podľa ročného množstva dodaného plynu v kWh)	2010 (€/kWh)	2011 do 19.7. (€/kWh)	2011 od 20.7. (€/kWh)	2012 (€/kWh)
D1 (do 2 100)	0,0843	0,0858	0,0886	0,0881
D2 (nad 2 100 do 17 935)	0,0397	0,0414	0,0442	0,0465
D3 (nad 17 935 do 68 575)	0,0364	0,0381	0,0409	0,0436

Nasledujúci graf zobrazuje porovnanie štruktúry priemernej ceny za dodávku plynu pre domácnosti v rokoch 2010 až 2012 s DPH. Najvýraznejší podiel v koncovej platbe za dodávku plynu pre domácnosti tvorí nákup zemného plynu od zahraničného dodávateľa.

Porovnanie štruktúry priemernej ceny za dodávku plynu pre domácnosti v rokoch 2010 až 2012 (s DPH)

Maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti v rokoch 2010 až 2012 (bez DPH)

Tarifa	Fixná mesačná sadzba (€/mesiac)				Sadzba za odobratý plyn (€/kWh)			
	2010	2011 do 19.7.	2011 od 20.7.	2012	2010	2011 do 19.7.	2011 od 20.7.	2012
D1	1,7427	1,76	1,76	1,76	0,0491	0,0509	0,0537	0,0561
D2	4,1382	4,15	4,15	4,15	0,0355	0,0372	0,0400	0,0424
D3	6,4424	6,46	6,46	6,46	0,0339	0,0356	0,0384	0,0408

b) Dodávka plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť

Vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia na trhu dodávky zemného plynu a v záujme zabezpečenia ochrany najzraniteľnejšej skupiny spotrebiteľov tepelnej energie v domácnosti úrad vykonával aj v roku 2011 cenovú reguláciu pre dodávateľov plynu, ktorí dodávali plyn za účelom výroby tepla určeného pre domácnosť.

Nové regulačné obdobie prinieslo úpravu v cenovej regulácii dodávky plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť. Úrad jednotlivým regulovaným subjektom, ktorí dodávajú plyn na výrobu tepla určeného pre domácnosti, už neschvaľuje konkrétne ceny a tarify, ale určuje výlučne rozsah oprávnených nákladov, ktoré možno započítať do cien vrátane určenia výšky primeraného zisku z tejto dodávky plynu. V roku 2011 úrad vydal 13 cenových rozhodnutí, ktorými určil na rok 2012 pre jednotlivé spoločnosti rozsah oprávnených nákladov a výšku primeraného zisku.

Maximálne ceny za dodávku plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosť pre SPP, a.s., v rokoch 2010 a 2011 (bez DPH)

Druh tarify	Fixná mesačná sadzba (€/mesiac)			Sadzba za denné maximum (€ / (m ³ /deň))			Sadzba za odobratý plyn (€/kWh)		
	2010	2011 do 19. 7.	2011 od 20. 7.	2010	2011 do 19. 7.	2011 od 20. 7.	2010	2011 do 19. 7.	2011 od 20. 7.
M2	5,34	5,34	5,34	-	-	-	0,0452	0,0472	0,0507
M3	8,02	8,02	8,02	-	-	-	0,0434	0,0454	0,0489
M4	21,81	21,81	21,81	-	-	-	0,0410	0,0428	0,0463
S a	49,08	49,08	49,08	8,5882	8,5882	8,5882	0,0251	0,0270	0,0305
S b	49,08	49,08	49,08	8,2229	8,2229	8,2229	0,0251	0,0270	0,0305
V1 a	175,94	175,94	175,94	8,5168	8,5168	8,5168	0,0247	0,0266	0,0301
V1 b	175,94	175,94	175,94	8,1515	8,1515	8,1515	0,0247	0,0266	0,0301
V2 a	3 602,01	3 602,01	3 602,01	8,4504	8,4504	8,4504	0,0229	0,0249	0,0284
V2 b	3 602,01	3 602,01	3 602,01	8,0851	8,0851	8,0851	0,0229	0,0249	0,0284
V3 a	10 227,42	10 227,42	10 227,42	7,8845	7,8845	7,8845	0,0226	0,0245	0,0280
V3 b	10 227,42	10 227,42	10 227,42	7,5192	7,5192	7,5192	0,0226	0,0245	0,0280
V4 a	32 025,86	32 025,86	32 025,86	7,4529	7,4529	7,4529	0,0219	0,0239	0,0274
V4 b	32 025,86	32 025,86	32 025,86	7,0876	7,0876	7,0876	0,0219	0,0239	0,0274

c) Dodávka plynu dodávateľom poslednej inštancie

V záujme ochrany odberateľov plynu vyhláška č. 216/2011 Z.z. stanovuje cenovú reguláciu dodávky plynu dodávateľom poslednej inštancie pre celé regulačné obdobie. Cenová regulácia dodávky plynu dodávateľom poslednej inštancie sa v prvom roku regulačného obdobia vykonáva určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za dodávku plynu dodávateľom poslednej inštancie.

Úrad vydal pre dodávateľa poslednej inštancie na vymedzenom území Slovenskej republiky, t.j. pre SPP, a.s., cenové rozhodnutie, ktorým určil na rok 2012 maximálne ceny za dodávku plynu dodávateľom poslednej inštancie rozsahom oprávnených nákladov, ktoré možno započítať do cien vrátane určenia výšky primeraného zisku a to pre odberateľov plynu v domácnosti aj pre odberateľov plynu mimo domácnosti.

III.3. Tepelná energetika

Na trhu s teplom pôsobí už niekoľko rokov stabilizovaný počet dodávateľov tepla, ktorých je cca 340. Ich počet sa v priebehu roka mení, ale prevažne z dôvodu optimalizácie portfólia energetických spoločností. Dodávku tepla centrálnym vykurovaním sa zabezpečuje vo všetkých mestách na území Slovenska, kde bola vybudovaná komplexná bytová výstavba. Ročná dodávka tepla sa pohybuje okolo 15 500 MWh, pričom je už dlhodobo zjavný klesajúci trend v množstve dodaného tepla na vykurovanie. Z poznatkov účastníkov trhu s teplom sa dá konštatovať, že počet prípadov skončenia odberu tepla z dôvodu výstavby samostatného zdroja sa v minulom regulačnom období znížil, čo je možné zdôvodniť aj pomerne stabilnou cenou tepla predovšetkým jeho fixnou zložkou. Z hľadiska ďalšieho rozvoja sústav centrálného zásobovania teplom sa javí ako negatívum neschopnosť získavať nových odberateľov tepla predovšetkým v súvislosti s výstavbou nových obytných budov, polyfunkčných komplexov a nákupných centier. Ďalšiemu rozvoju centrálného zásobovania teplom bráni zdĺhavý administratívny proces pri schvaľovaní výstavby rozvodoch tepla, nevysporiadané vlastníctvo k pozemkom potrebných na výstavbu rozvodov, absencia dlhodobých kontraktov a v neposlednom rade v niektorých prípadoch aj nekonkurenčná cena tepla vzhľadom na potrebné investičné náklady na výstavbu nového tepelného zdroja. V súčasnosti sa na dodávkach tepla podieľa 40 % dodávka pre domácnosti a 60 % dodávka pre odberateľov mimo domácností a to v prevažnej miere v terciárnej sfére a v priemysle.

Podľa rozsahu zásobovacej povinnosti sa dajú zariaďovať na výrobu tepla rozčleniť na domové kotolne, blokové kotolne zásobujúce teplom viaceré objekty alebo mestské teplárne, ktoré dodávajú teplo podstatnej časti odberateľov v meste. Dodávka tepla sa realizuje podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov na základe zmluvy o dodávke a odbere tepla. Tento zákon z dôvodu existencie prirodzených monopolov v distribúcii

tepla upravuje aj niektoré povinnosti dodávateľa tepla vo vzťahu k prístupu do rozvodných sietí a ďalšie povinnosti obmedzujúce ich dominantné postavenie.

K zamedzeniu zneužívania dominantného postavenia prispieva aj cenová regulácia v sieťových odvetviach, medzi ktoré patrí aj výroba, distribúcia a dodávka tepla. Rok 2011 bol na rozdiel od minulého obdobia významný v tom, že v tomto roku sa pripravovali pravidlá na nové regulačné obdobie, ktoré je predĺžené na päť rokov a trvá až do roku 2016. Rozsah a spôsob regulácie v tepelnej energetike nastavila nová regulačná politika, ktorú prijala Rada pre reguláciu. Pravidlá cenovej regulácie pri výrobe, distribúcii a dodávke tepla upravuje na regulačné obdobie 2012 až 2016 Vyhláška úradu č. 219/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike (ďalej len „vyhláška“).

Pri tvorbe vyhlášky sa úrad inšpiroval pozitívnymi skúsenosťami z uplatňovania spôsobu regulácie v predchádzajúcom regulačnom období, pričom jeho ústredným mottom bolo udržať stabilný spôsob cenovej regulácie bez výrazných zmien, ktoré obmedzujú vytváranie stabilného a predvídateľného podnikateľského prostredia. Preto rozsah oprávnených nákladov zostal takmer nezmenený, ale zmenili sa niektoré pravidlá uplatňovania ceny a kľúčovania nákladov pri kombinovanej výrobe tepla a elektriny. Variabilná zložka ceny tepla sa určuje v €/kWh na základe objednaného množstva tepla, pričom sa osobitne určuje pre domácnosti a osobitne pre ostatných odberateľov okrem domácností. Je to spôsobené určitým prechodným obdobím, v ktorom sa mierne deregulovali ceny zemného plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosti. Cena za dodávku plynu na výrobu tepla určeného pre domácnosti sa od roku 2012 reguluje stanoveným rozsahom oprávnených nákladov vstupujúcich do ceny, čo mohlo viesť v niektorých prípadoch k totožnej cene plynu pre obidve skupiny odberateľov tepla. Spotrebná daň v zmysle aplikácie zákona č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu

a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov je už rovnaká pre všetkých odberateľov plynu. Fixná zložka ceny tepla sa určuje podľa vyhlášky na regulačný príkon a je stanovená v €/kW regulačného príkonu. Za podstatnú zmenu pri aplikácii fixnej zložky ceny tepla sa dá považovať zmena výpočtu regulačného príkonu, ktorý sa vypočíta štandardne z posledného roka dodávky tepla, v ktorom bola odmeraná spotreba tepla odberateľa, pričom sa pri výpočte regulačného príkonu prihliada aj na rovnomernosť odberu. Z toho pohľadu sú zvýhodnení odberatelia, ktorí odberajú celé množstvo tepla z centrálného zdroja a majú rovnomerný odber počas celého roku. Niektoré špecifické prípady pri určovaní regulačného príkonu je možno korigovať prerozdelením fixných nákladov medzi odberateľov podľa skutočnej spotreby tepla v danom roku.

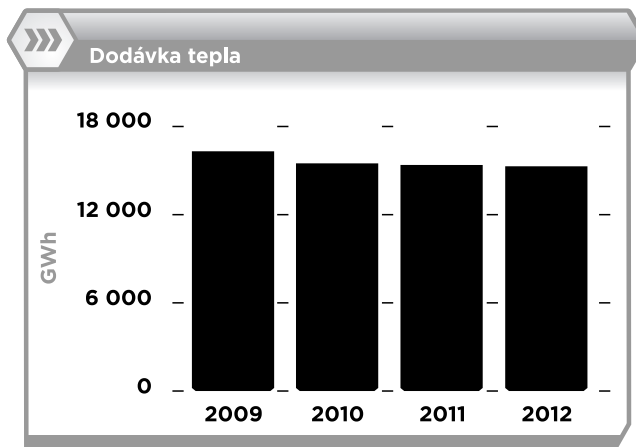
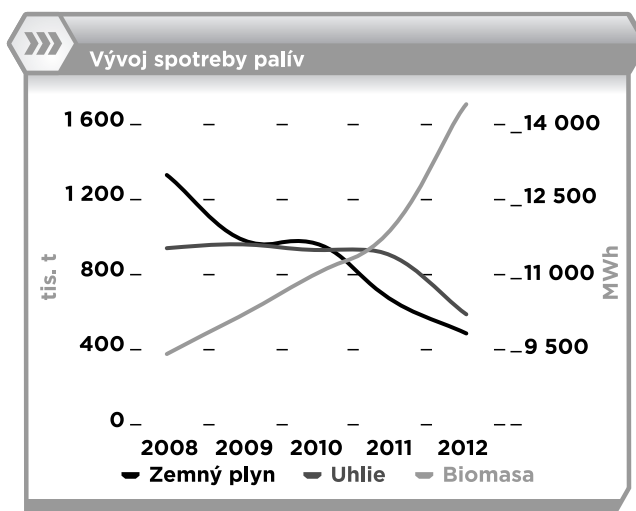
Rast fixných nákladov počas regulačného obdobia je opäť regulovaný s výnimkou prípadov investovania do zefektívnenia výroby a distribúcie tepla, ekologizácie a plánovaných generálnych opráv. Zvýšenie objemu fixných nákladov v rámci roka je umožnené aj na odstránenie porúch a havárií spôsobených živelnými pohromami a udalosťami zavinenými tretími osobami, ktoré by mohli spôsobiť ohrozenie zdravia osôb alebo vznik veľkých škôd. Uplatňovanie spoločnej ceny tepla v rámci mesta alebo mestskej časti zostalo pre dodávateľa v tomto regulačnom období zachované z dôvodu určitej stability ceny tepla a optimálneho rozloženia finančných tokov. Ponechala sa možnosť uplatnenia zvýšeného zisku v cene tepla pre dodávateľov, ktorí zabezpečujú výrobu tepla s minimálne 20 %-ným podielom obnoviteľných zdrojov energie, pričom ich cena tepla nesmie prekročiť limitné ceny variabilnej a fixnej zložky ceny tepla. Vyhláškou sa zmenilo aj delenie nákladov pri výrobe tepla kombinovanou výrobou elektriny a tepla. Podpora výroby elektriny vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla by takto nemala byť znižovaná cenou tepla.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Najväčšiu zmenu priniesla vyhláška v spôsobe zúčtovania skutočne oprávnených nákladov v schválenej cene tepla. Regulovaný subjekt je povinný vykonať po skončení každého roka regulačného obdobia. Doterajší spôsob bol neprehľadný, neadresný a spôsoboval regulovaným subjektom problémy pri uplatňovaní daňových a účtovných postupov. Vyhláška čiastočne reaguje na zmeny, ktoré sa pripravujú v oblasti nákladov na produkciu skleníkových plynov.

Dodávka tepla podliehajúca cenovej regulácii predstavuje cca 15 400 GWh. Z tohto objemu tepla sa 6 300 GWh dodáva do bytov na vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody a zvyšných 9 100 GWh sa dodáva ostatným odberateľom mimo domácností. Najviac zastúpeným palivom na výrobu tepla je zemný plyn, ktorý predstavuje 57 %, potom biomasa (27 %) a uhlie (15 %). Z údajov o spotrebe paliva je zrejmé, že v regulačnom období 2009 až 2011 niekoľkonásobne vzrástla spotreba biomasy pri výrobe tepla. Na základe zákona o podpore elektriny vyrobenej obnoviteľnými energetickými zdrojmi nastal synergický vplyv aj vo výrobe tepla. Na rozvoj spotreby domácej palivovej suroviny mal samozrejme vplyv aj rast cien ropných produktov a nevýhodný kurz eura k doláru. Tu však treba podotknúť, že rast cien biomasy v mnohých prípadoch kopíroval rast fosílnych palív, čo mohlo byť spôsobené obchodnou stratégiou predajcov biopalív, ale aj obmedzenými možnosťami zvyšovania produkcie vhodnej drevnej hmoty. V budúcnosti môže obmedzenie produkcie drevnej štiepky spôsobiť v niektorých lokalitách aj rozpad centrálného vykurovania.

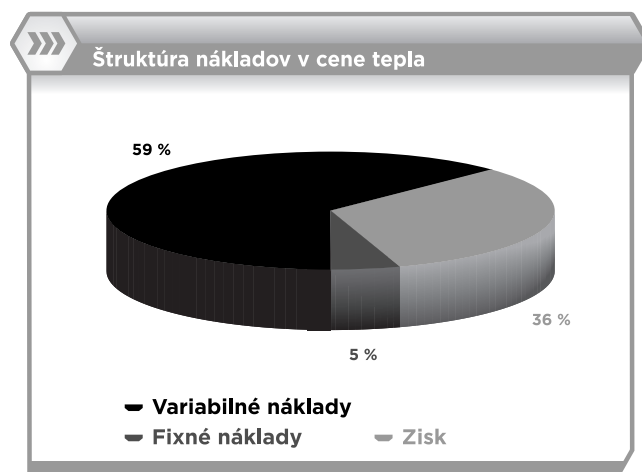
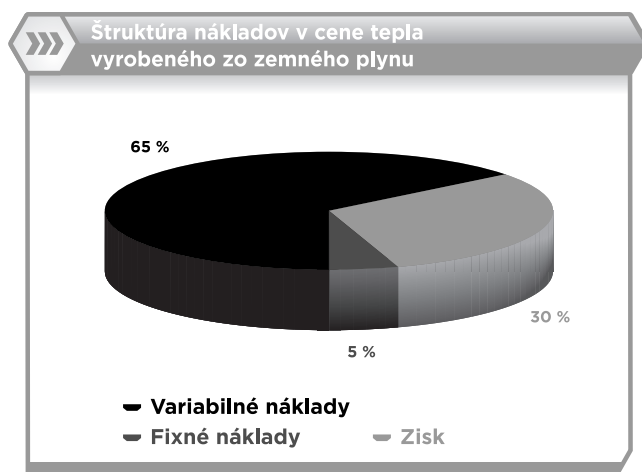
V nasledujúcej tabuľke a grafoch je vývoj v dodávke tepla a spotrebe jednotlivých druhov palív použitých na výrobu tepla, ktoré sa dodáva na trh od roku 2009.

Maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti v rokoch 2010 až 2012 (bez DPH)

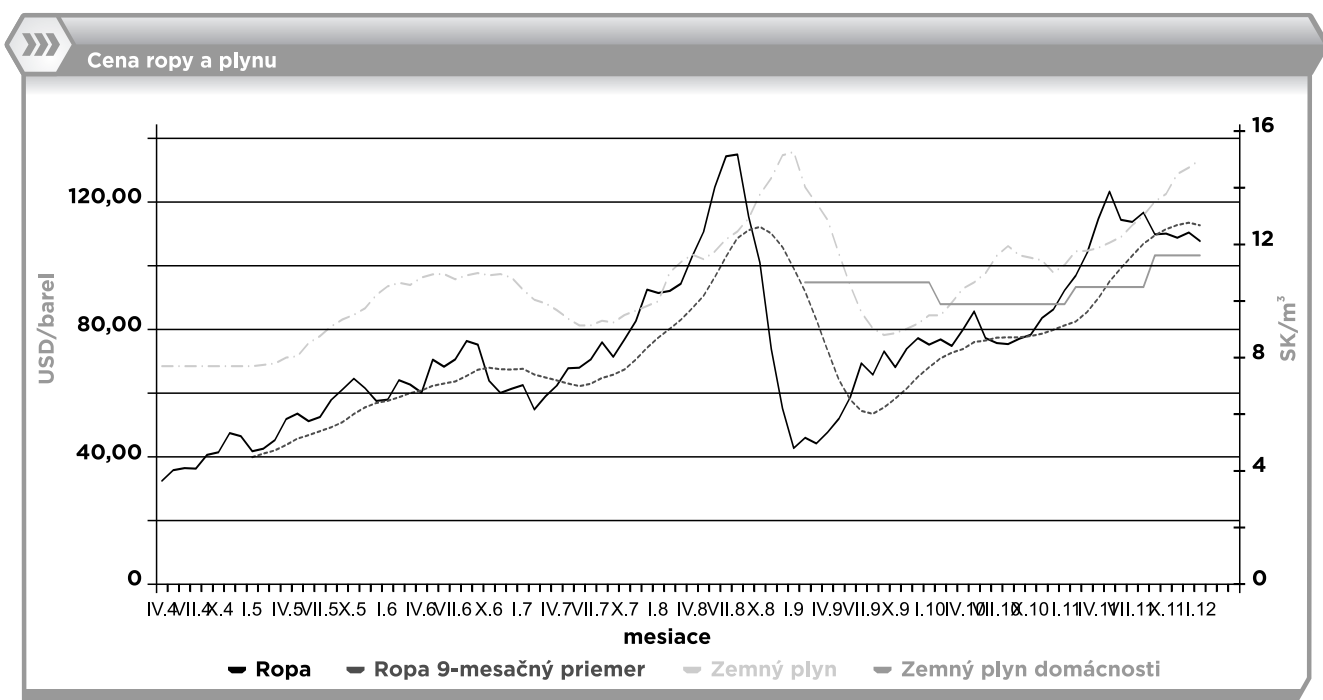
Rok	Zemný plyn [MWh]	Uhlie [t]	Olej [t]	Biomasa [t]	Dodávka tepla [GWh]
2009	11 819 065	954 503	3 216	583 164	16 500
2010	11 738 581	921 162	4 565	798 796	15 650
2011	10 596 642	893 732	3 848	1 027 963	15 540
2012	9 867 974	580 570	3 735	1 704 942	15 400

Do ceny tepla vstupuje cena paliva v priemere asi 59 %. V prípade tepla vyrobeného zo zemného plynu predstavuje náklad na palivo až 68 %.

V nasledujúcom grafe je závislosť vývoja ceny neregulovaného zemného plynu od deväťmesačného priebehu ceny ropy a ropných produktov na sve-

tových komoditných trhoch a kurzu €/USD a priebeh regulovanej ceny zemného plynu.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Ceny tepla dodávaného odberateľom mimo domácností sa kalkuluju s predpokladanou cenou zemného plynu na príslušný regulačný rok. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené predpokladané a skutočné priemerné trhové ceny zemného plynu na výrobu tepla pre týchto odberateľov a cena zemného plynu na výrobu tepla pre domácnosti, pričom od roku 2012 sa pristúpilo k jej čiastočnej deregulácii. Ceny plynu sú uvedené pre odberateľa zemného plynu s ročným odberom 4 226 MWh. Plánovaná cena zemného plynu schválená v cenách tepla je po skončení regulačného roka predmetom zúčtovania na skutočné ceny.

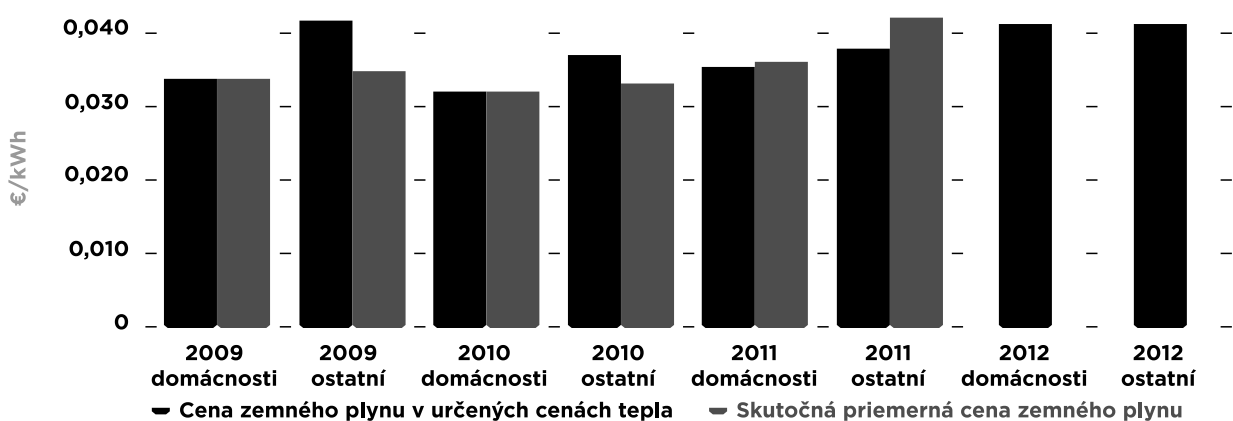
Rok	Cena plynu v určených cenách tepla v €/kWh	Skutočná priemerná ročná cena plynu v €/kWh
2009 domácnosti	0,03376	0,03376
2009 ostatní	0,04166	0,03469
2010 domácnosti	0,03206	0,03206
2010 ostatní	0,03700	0,03321
2011 domácnosti	0,03608	0,03608
2011 ostatní	0,03780	0,04202
2012 domácnosti, ostatní	0,04120	-

Úrad k 1. januáru 2011 vydal 328 cenových rozhodnutí na rok 2011. V priebehu roku 2011 vydal ďalších 124 rozhodnutí, ktorými vykonal zmeny vyplývajúce najmä zo zmeny ceny zemného plynu použitého na výrobu tepla.

Zmena ceny tepla v roku 2011	1. 1. 2011	31. 12. 2011	2011
variabilná zložka maximálnej ceny tepla pre domácnosti (€/kWh)	0,0461	0,0484	0,0470
variabilná zložka max. ceny tepla pre ostatných odberateľov (€/kWh)	0,0495	0,0512	0,0501
fixná zložka maximálnej ceny tepla (€/kW)	134,84	135,81	135,26

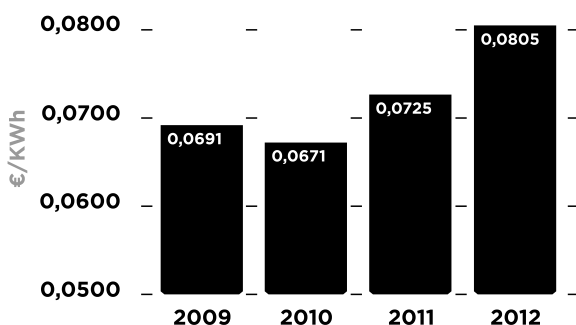
Koncom roka 2011 úrad vydal ďalších 313 cenových rozhodnutí na obdobie od 1. januára 2012 do 31. decembra 2012. V tabuľke na nasledujúcej strane sú uvedené priemerné ceny tepla pre odberateľov tepla z rozhodnutí úradu na roky 2009 až 2012.

Cena zemného plynu v určených cenách tepla

Cena tepla z rozhodnutí úřadu	2009	2010	2011	2012
variabilná zložka maximálnej ceny tepla pre domácnosti (€/kWh)	0,0453	0,0433	0,0470	0,0520
variabilná zložka max. ceny tepla pre ostatných odberateľov (€/kWh)	0,0529	0,0491	0,0501	0,0520
fixná zložka maximálnej ceny tepla (€/kW)	125,93	126,05	135,26	151,23

Ilustratívna cena tepla z rozhodnutí úřadu

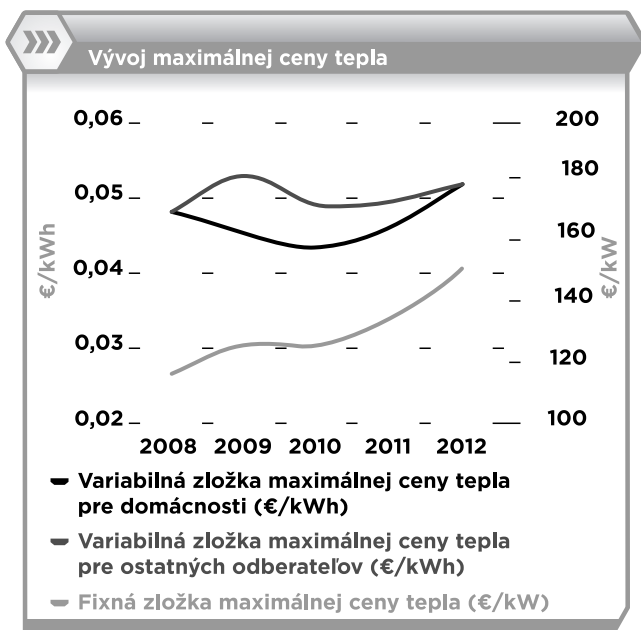

Priemerná variabilná zložka ceny tepla pre domácnosti k 1. 1. 2011 oproti predchádzajúcemu roku vplyvom nárastu ceny zemného plynu na výrobu tepla pre domácnosti, ktorý je najpoužívanejším palivom pri výrobe tepla, ako aj zrušením oslobodenia plynu a uhlia na výrobu tepla od spotrebnej dane vzrástla v priemere o 8,5 %. V priebehu roka sa situácia na svetových trhoch natolko zmenila, že úrad rozhodnutím č. 0061/2011/P zo dňa 16. júna 2011 s platnosťou od 20. júla 2011 do 31. decembra 2011 zvýšil cenu zemného plynu na výrobu tepla pre domácnosti. Výsledná priemerná cena variabilnej zložky ceny tepla pre odberateľov v domácnostiach z tohto dôvodu stúpla oproti januáru 2011 o 2 %. Podobný nárast zaznamenávame aj u odberateľov mimo domácnosti, ktorým sa teplo dodáva s neregulovanými cenami palív.

Ceny tepla určené jednotlivým dodávateľom tepla na rok 2012 reflektujú vo variabilnej zložke ceny palív a ostatných variabilných nákladov podľa predpokladaného vývoja počas roka 2012 resp. v niektorých prípadoch dohodnuté fixné ceny na toto obdobie. Výsledná priemerná cena variabilnej zložky je v tomto roku závislá 57 % od ceny zemného plynu, v 27 % biomasou a zvyšných 16 % predstavuje uhlie a oleje. Medziročný 7,4 %-ný nárast variabilnej zložky ceny tepla pre domácnosti ovplyvňuje aj skutočnosť, že cena plynu pre tento segment nie je už taxatívne regulovaná a jej predpokladaná výška vstupujúca do ceny tepla sa vyrovnáva s trhovou cenou zemného plynu. Z tohto dôvodu sa od roku 2012 nezaznamenávajú výraznejšie rozdiely v cenách tepla pre domácnosti a ostatných odberateľov. U cien tepla pre ostatných odberateľov mimo domácnosti zaznamenávame cca 1,5 %-ný nárast nakoľko sa vyvíja kontinuálne z aktuálneho predpokladu trhových cien zemného plynu.

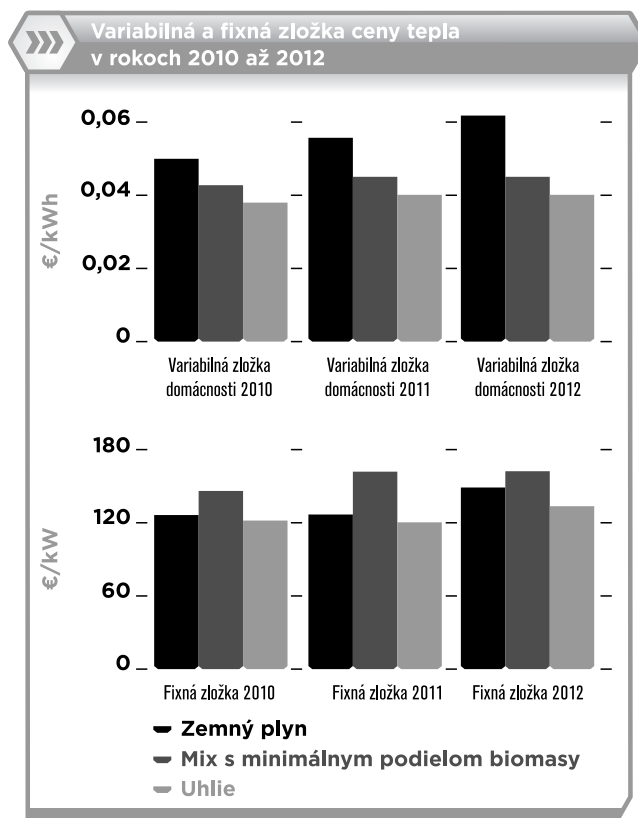
Vzhľadom na pravidlá regulácie fixných nákladov a stabilizovanie regulačného príkonu počas celého regulačného obdobia nárast fixnej zložky ceny tepla v roku 2011 je spôsobený len investíciami do nových technológií, najmä do výstavby tepelných zariadení využívajúcich obnoviteľné energetické zdroje, resp. do rekonštrukcie tepelných rozvodov a výstavby domových odovzdávacích staníc.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Oprávnené fixné náklady schválené v cenách tepla na rok 2012 vzrástli oproti predchádzajúcemu roku len ojedinele vzhľadom na plánované investície a rekonštrukcie tepelného hospodárstva. Fixná zložka ceny tepla, ktorá je podielom oprávnených nákladov a regulačného príkonu na rok 2012 však vzrástla v priemere o 11,8 %. Tento nárast spôsobila skutočnosť, že pokiaľ v regulačnom období 2009 až 2011 sa fixná zložka ceny tepla určovala na regulačný príkon, ktorý vychádzal z priemernej spotreby tepla v rokoch 2005 až 2007, na rok 2012 sa pre určenie cien stanovil regulačný príkon zo skutočnej spotreby roku 2010. Pritom z údajov o spotrebe tepla vyplýva, že vplyvom zatepľovania a racionálneho správania sa odberateľov medzироčne spotreba klesá o cca 10

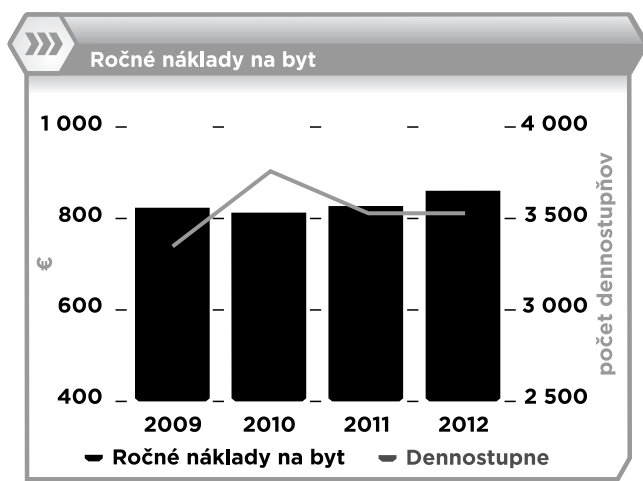
až 12 %. Tento výrazný pokles spotreby tepla spôsobil vo všeobecnosti uvedený nárast fixnej zložky ceny tepla. Treba však zdôrazniť, že celkové náklady na skutočnú dodávku tepla pre štandardný byt v roku 2012 budú vyššie len o cca 4 %.

Variabilná a fixná zložka ceny tepla v rokoch 2010 až 2012

Palivo	rok 2010		rok 2011		rok 2012	
	variabilná zložka v €/kWh	fixná zložka v €/kW	variabilná zložka v €/kWh	fixná zložka v €/kW	variabilná zložka v €/kWh	fixná zložka v €/kW
Mix s min. 20 % podielom biomasy	0,0400	138,81	0,0424	154,03	0,0429	153,70
Zemný plyn	0,0470	118,97	0,0526	119,26	0,0592	141,42
Uhlie	0,0360	113,53	0,0375	111,67	0,0379	126,68

Náklady na dodávku tepla sú závislé od jeho množstva a ceny za dodané teplo. V nasledujúcom grafe je uvedený vývoj nákladov za teplo štandardného trojizbového bytu s centrálnou dodávkou tepla na vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody, ktorá je korigovaná podľa klimatických podmienok v príslušných rokoch.

III.4. Vodárenstvo

III.4.1. Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou

V uplynulom regulačnom období 2009–2011 zavedením a uplatňovaním metódy „cenového stropu“ s možnosťou medziročného inflačného rastu a uplatnenia faktora efektivity pri stanovení cien v oblasti výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom sa zabezpečila stabilizácia cien. Na podporu výstavby kanalizačných sietí a čistiarní odpadových vôd v súlade s požiadavkami Európskej únie s cieľom motivovať regulované subjekty k čerpaniu dotačných prostriedkov z fondov Európskej únie, a tým k plneniu záväzkov v tejto oblasti, ktoré sa Slovenská republika pri vstupe zaviazala splniť do roku 2015 bol navyše uplatňovaný faktor investičného rozvoja.

V súlade so zákonom č. 276/2001 Z. z. v priebehu posledného roka regulačného obdobia bolo úradu predložených iba 11 návrhov na zmenu cenového rozhodnutia, ktorým boli schválené ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou na rok 2011, z toho vodárenské spoločnosti podali len 4 návrhy. Zmeny sa týkali najmä ceny za výrobu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom, pričom návrhy na zmenu ceny boli odôvodňované potrebou zvýšených finančných prostriedkov na prevádzkovanie nového vodohospodárskeho majetku po ukončení veľkých investičných projektov (nárast spotreby energií súvisiaci s novými technologickými zariadeniami, zvýšené odpisy z majetku), ako aj na opravy vodohospodárskeho majetku za účelom znižovania strát vody, ktoré vznikajú v dôsledku veľkého počtu havarijných situácií na verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách. Na zvyšovanie cien však oveľa väčší tlak ako zvyšovanie nákladov vyvoláva neustály pokles množstva dodávanej pitnej vody.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Pri zmene cien úrad uplatňoval výlučne nákladovú metódu s dôrazom na preskúmanie a porovnanie rastu skutočných nevyhnutne vynaložených oprávnených nákladov v predchádzajúcom roku. Po dôslednom zistení vývoja výsledkov hospodárenia v regulovanej činnosti úrad akceptoval zmenu ceny len do výšky oprávnených nákladov nevyhnutných pre výkon regulovanej činnosti a jednoznačne preukázanej podkladmi predloženými regulovaným subjektom. Pri zohľadnení potrieb regulovaného subjektu na zabezpečenie kvalitného, plynulého a bezpečného výkonu regulovanej činnosti, ako aj pri zohľadnení ochrany samotných odberateľov pitnej vody, či producentov odpadovej vody úrad zmenil v ôsmich prípadoch cenu za výrobu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a v piatich prípadoch cenu za odvedenie a čistenie odpadovej vody.

Cenová regulácia na rok 2011 sa vykonávala priamym určením maximálnej ceny a určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny pri uplatnení metódy cenového stropu s možnosťou medziročného inflačného rastu vrátane uplatnenia faktora investičného rozvoja a faktora efektivity, účelom ktorého bola racionalizácia a optimalizácia vynakladania oprávnených nákladov na regulovanú činnosť.

Maximálne ceny, ktoré regulovaný subjekt nemôže prekročiť, sú stanovené tak, aby zohľadňovali oprávnené náklady regulovaného subjektu a primeraný zisk, ale zároveň dávajú právo regulovanému subjektu rozhodovať v odôvodnených prípadoch o použití nižších cien, ako úradom schválených alebo určených, napr. o zľavách pre významných odberateľov, resp. producentov vody alebo o zľavách pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva. Prax však túto možnosť nepotvrďuje.

V ostatných rokoch dochádza k pomerne rozsiahlemu budovaniu verejných vodovodov, ale najmä verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Dôvodom je plnenie záväzkov voči EÚ, ku ktorým sa Slovensko pri vstupe zaviazalo v oblasti čistenia komunálnych

vôd do roku 2015. Na podporu týchto investícií slúžil práve faktor investičného rozvoja – maximálne 5 % zvýšenie uplatňované v cene, ktorý zohľadňoval preukázanú potrebu vlastných investičných prostriedkov nevyhnutných na poskytovanie finančných prostriedkov najmä z fondov EÚ.

Prehľad rozhodnutí vydaných na roky 2010, 2011 a 2012 (stav do 31. 12. 2011)

	na rok 2010	na rok 2011	na rok 2012
Cenové rozhodnutia	160	181	133
Vodárenské spoločnosti	14	14	14
Ostatné regulované subjekty	146	167	119
Zmeny cenových rozhodnutí	17	11	0
Vodárenské spoločnosti	11	4	0
Ostatné regulované subjekty	6	7	0
Rozhodnutia o vyňatí regulovaných činností z regulácie	72	76	58
Celkom	249	268	191

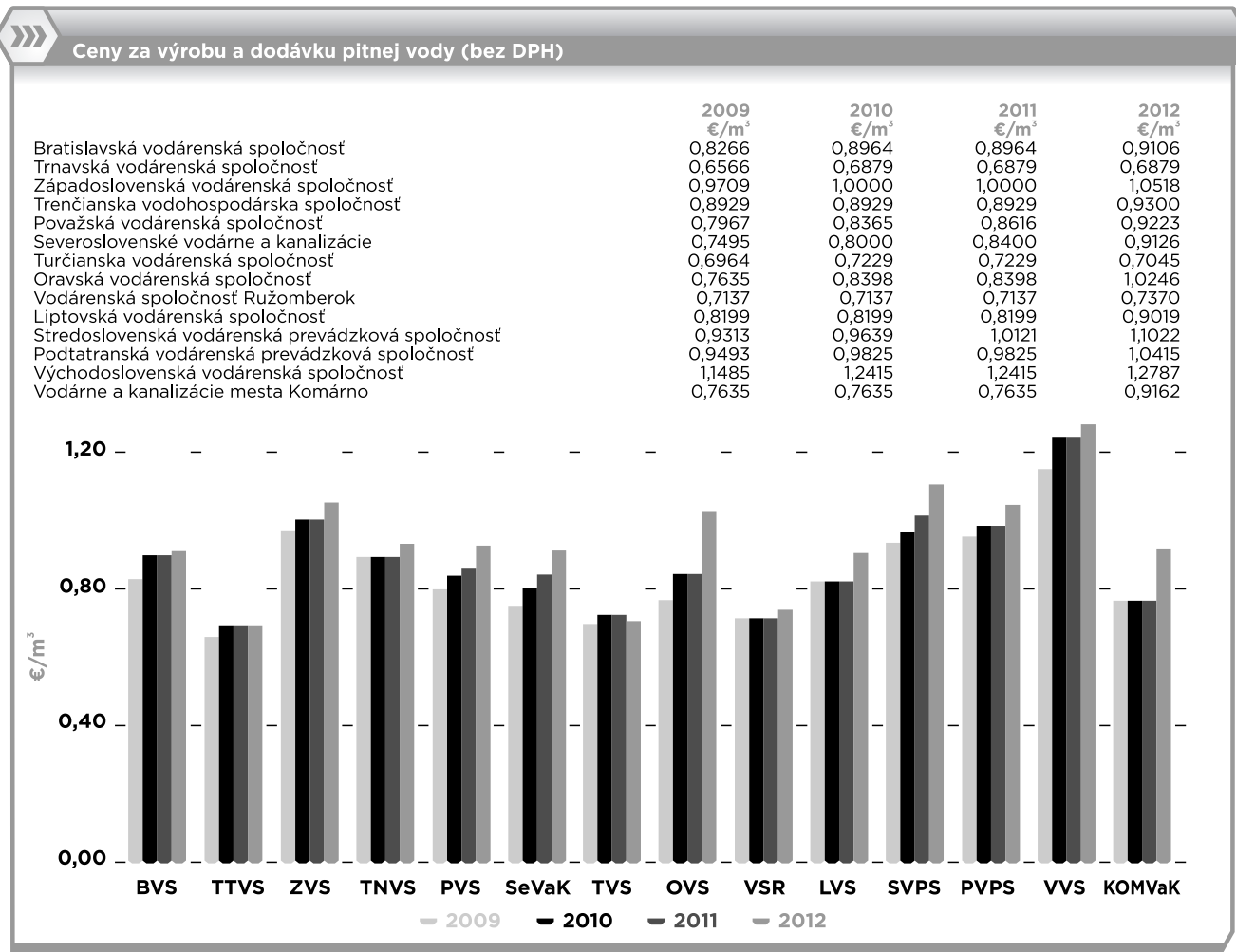
Ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom v roku 2011 sa aj pri zmenách udržali na úrovni roku 2010, nárast bol v priemere iba o 1,1 %.

Ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom na rok 2012 úrad stanovuje podľa nových legislatívnych predpisov vydaných úradom na nové regulačné obdobie v súlade so schválenou Regulačnou politikou na nastávajúce regulačné obdobie 2012–2016, ktorej prvoradým cieľom je zabezpečiť optimalizáciu cien pre prevádzkovateľov verejných vodovodov a verejných kanalizácií s dôrazom na ochranu odberateľov pitnej vody z verejného vodovodu a producentov odpadovej vody odvádzanej verejnou kanalizáciou a to na základe vývoja nevyhnutných oprávnených nákladov na regulované činnosti pri zohľadnení prínosu realizovaných investícií v predchádzajúcom regulačnom období.

Rozsah a spôsob cenovej regulácie ustanovený vyhláškou č. 189/2011 Z. z. sa v novom regulačnom

období nezmenil. Vyhláškou č. 217/2011 Z. z. boli stanovené oprávnené náklady a primeraný zisk, spôsob uplatnenia cien, ale najmä spôsob výpočtu maximálnych cien a maximálna miera primeraného zisku. V prvom roku regulačného obdobia sú maximálne ceny schvaľované, resp. určované použitím nákladovej metódy na úrovni skutočných oprávnených nákladov na regulovanú činnosť v roku 2010 zvýšených o časť tzv. regulačných odpisov (zohľadňujúcich technickú dobu životnosti) majetku zaradeného v roku 2011. Miera primeraného zisku sa vypočíta na zá-

klade regulačnej bázy aktív a primeranej miery ich výnosovosti, maximálne 0,10 a 0,13 € na m³. Táto výška je ešte upravovaná v prípade, že existujúci vodohospodársky majetok nie je skutočne využívaný na 100 % jeho projektovanej kapacity, práve o tento rozdiel. V ďalších rokoch regulačného obdobia sa bude využívať už osvedčená metóda cenového stropu (price cap), kedy cena sa bude upravovať len o regulačné odpisy novovybudovaného majetku a v prípade preukázaného zmeneného skutočného využitia kapacity vodárenského majetku.

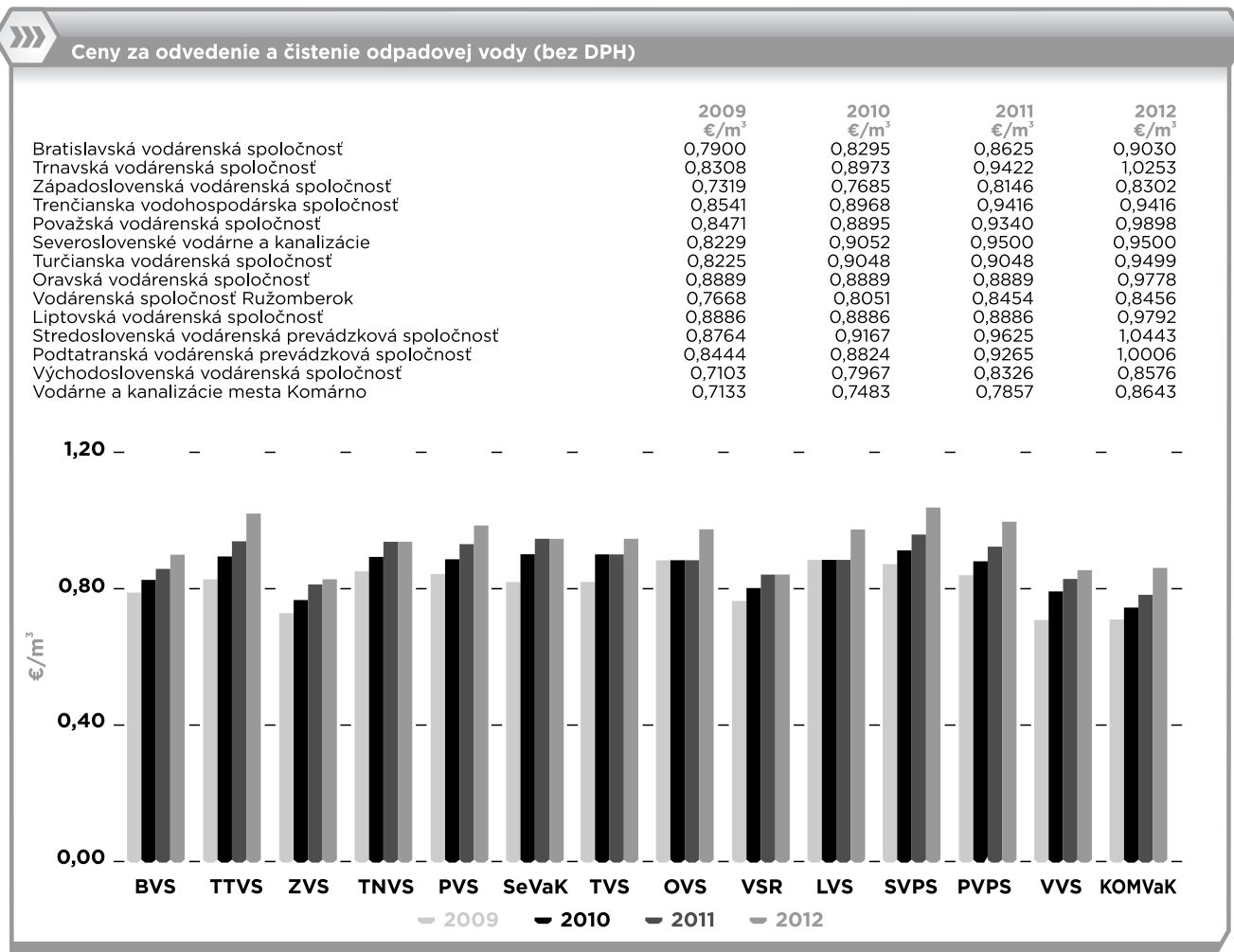

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

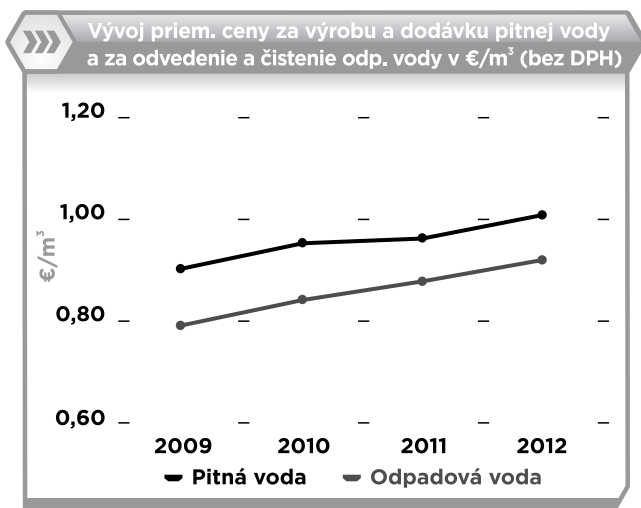
Práve nastavením nových parametrov ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom na rok 2012 vzrástli oproti roku 2011 výraznejšie v priemere o 4,9 %. Tento rast bol spôsobený aj tým, že niektoré vodárenské spoločnosti počas predchádzajúceho regulačného obdobia ceny, aj napriek rastúcim oprávneným nákladom a klesajúcim dodávkam vody, nemenili. Tieto ceny bez DPH sa pohybujú v rozpätí od 0,6879 €/m³ v Trnavskej vodárenskej spoločnosti po 1,2787 €/m³ vo Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti. V súčasnosti takmer dvoj-

násobný rozdiel vznikol najmä v dôsledku regionálnych odlišností spôsobených dostupnosťou kvalitatívne vyhovujúcich vodárenských zdrojov s dostatočnou kapacitou, resp. výdatnosťou, veľkosťou, ale hlavne rozvojom infraštruktúry.

Ceny za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou v roku 2011 vzrástli oproti roku 2010 o 4,5 %, teda približne na úrovni faktora investičného rozvoja. V roku 2012 oproti roku 2011 o 4,7 %, čo predstavuje primerané možnosti tvorby vlastných finančných

zdrojov s ohľadom na zvýšené investície v tejto regulovanej činnosti. Jednotlivé ceny sú vyrovnannejšie, keďže táto oblasť nie je ovplyvňovaná regionálnymi odlišnosťami a pohybujú sa v rozpätí od 0,8302 €/m³ v Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti po 1,0443 €/m³ v Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti.

III.4.2. Poskytovanie vodohospodárskych služieb

Úrad stanovuje výšku platieb za užívanie povrchových vôd na základe zákona č. 364/2004 Z. z., ktorý vymedzuje platby podliehajúce cenovej regulácii úradu a nadväzne v súlade s nariadením vlády č. 755/2004 Z. z.

Pri regulácii cien za poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s využitím vodného toku úrad postupoval aj v poslednom roku regulačného obdobia 2009–2011 podľa výnosov úradu č. 5/2008 a č. 5/2009.

Dominantným regulovaným subjektom s monopolným postavením vykonávajúcim regulované činnosti v tejto oblasti je Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Banská Štiavnica.

Na rok 2011 úrad schválil pre uvedený regulovaný subjekt pevnú cenu za odber povrchovej vody z vodného toku 0,1059 €/m³ zvýšenú o 9,97 % oproti roku 2010 v dôsledku neustáleho poklesu odberov. Ďalej úrad určil na základe takmer nezmenenej (o 0,9 %) priemernej ceny tarify za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov na vodných stavbách v správe správcu vodného toku pri inštalovanom výkone väčšom ako 100 kW: od 100 kW do 1 000 kW vo výške 4,5306 €/MWh, od 1 001 kW do 10 000 kW vo výške 7,5511 €/MWh a nad 10 000 kW vo výške 15,4041 €/MWh, ktorých účelom je podpora menších výrobcov elektrickej energie, resp. užívateľov hydroenergetického potenciálu. Nezmenená ostala pevná cena za odber energetickej vody na vodných stavbách vo vlastníctve užívateľa hydroenergetického potenciálu vodného toku pri inštalovanom výkone väčšom ako 10 MW vo výške 0,1492 €/1000 m³.

Ceny na rok 2012 boli stanovené podľa nových legislatívnych predpisov vydaných úradom na nové regulačné obdobie v súlade so schválenou Regulačnou politikou na nastávajúce regulačné obdobie 2012–2016,

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

ktorej prvoradým cieľom v danej oblasti je optimalizovať ceny vodohospodárskych služieb na základe vývoja nevyhnutných oprávnených nákladov na zabezpečenie regulovaných činností a vývoja množstva dodávanej mechanickej energie a vody odoberanej z vodných tokov.

Rozsah cenovej regulácie ustanovený vyhláškou č. 189/2011 Z. z. sa v novom regulačnom období nezmenil, zmenil sa ale spôsob jej vykonania, a to na určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny (predtým pevnej ceny). Vyhláškou č. 218/2011 Z. z. boli stanovené oprávnené náklady a primeraný zisk, spôsob uplatnenia cien, ale najmä spôsob výpočtu maximálnych cien a maximálna miera primeraného zisku. Aj v novom regulačnom období sa bude používať nákladová metóda, ktorá zohľadňuje skutočné oprávnené náklady. Maximálna miera zisku bola zvýšená zo 4,8 % na 5 % oprávnených nákladov.

Na základe uvedených nových parametrov maximálna cena za odber povrchovej vody z vodného toku pre regulovaný subjekt Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Banská Štiavnica sa na rok 2012 zvýšila oproti roku 2011 o 5,95 %. Priemerná cena za využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku vzrástla oproti roku 2011 len na úrovni inflácie o 1,82 %, pričom sa uplatňujú rozdielne maximálne ceny pre jednotlivé skupiny užívateľov hydroenergetického potenciálu podľa inštalovaného výkonu vodných elektrární. Maximálna cena za odber energetickej vody z vodného toku sa zvýšila oproti roku 2011 o 5,9 %.

Ceny za poskytovanie vodohospodárskych služieb v € (bez DPH)

	2009	2010	2011	2012
Cena za odber povrchovej vody za 1m ³	0,083317	0,0963	0,1059	0,1122
Priem. cena za využívanie hydroenergetického potenciálu za 1 MWh	14,4625	14,9674	15,1021	15,3770
Cena za odber energ. vody za tis. m ³	0,132776	0,1492	0,1492	0,1580

IV. Povolenia na podnikanie v sieťových odvetviach

IV.1. Povolenia na podnikanie v energetike

Podľa § 5 ods. 1 zákon č. 656/2004 Z. z. podnikat' v energetike možno len na základe povolenia. Rozhodnutia o vydaní, zmene a o odňatí povolenia na vykonávanie regulovaných činností podľa § 5 ods. 1 písm. e) zákona č. 276/2001 Z. z. vydáva úrad.

Predmetom podnikania podľa § 4 tohto zákona je:

- výroba, prenos, distribúcia a dodávka elektriny,
- organizovanie krátkodobého trhu s elektrinou,
- výroba, preprava, distribúcia, uskladňovanie a dodávka plynu,
- prevádzkovanie potrubí na prepravu pohonných látok,
- prevádzkovanie potrubí na prepravu ropy,
- prevádzkovanie zariadenia na plnenie tlakových nádob,
- prevádzkovanie zariadenia na rozvod skvapalneného plynného uhľovodíka.

Organizovanie krátkodobého trhu s elektrinou je podľa zákona č. 656/2004 Z. z. v znení zákona č. 142/2010 Z. z. podnikaním od 1. januára 2011.

Zákon č. 656/2004 Z. z. určuje podmienky na vydanie povolenia pre fyzické osoby a zvlášť pre právnické osoby. Po preukázaní splnenia všetkých podmienok úrad vydá rozhodnutie o povolení na podnikanie.

Prehľad platných povolení v elektroenergetike podľa § 5 ods. 2 písm. a) a b) zákona č. 656/2004 Z. z.

výroba elektriny	5
prenos elektriny	1
distribúcia elektriny	4
výroba a dodávka elektriny	91
výroba, distribúcia a dodávka elektriny	27
distribúcia a dodávka elektriny	127
dodávka elektriny	140
organizovanie krátkodobého trhu s elektrinou	1
celkom	396

Prehľad platných povolení v plynárenstve podľa § 5 ods. 2 písm. c) zákona č. 656/2004 Z. z.

výroba plynu	2
výroba plynu, dodávka plynu	1
preprava plynu	1
distribúcia plynu	5
distribúcia a dodávka plynu	42
výroba, distribúcia, uskladňovanie a dodávka plynu	2
uskladňovanie plynu	2
dodávka plynu	72
celkom	127

Prehľad platných povolení v energetike - oblasť pohonných látok a ropy podľa § 5 ods. 2 písm. d), e), f) a g) zákona č. 656/2004 Z. z.

prevádzkovanie potrubí na prepravu pohonných látok	1
prevádzkovanie zariadenia na plnenie tlakových nádob	8
prevádzkovanie potrubí na prepravu ropy	2
prevádzkovanie zariadenia na rozvod skvapalneného plynného uhľovodíka	1
prevádzkovanie zariadenia na plnenie tlakových nádob a prevádzkovanie zariadenia na rozvod skvapalneného plynného uhľovodíka	1
celkom	13

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Počet platných povolení len na dodávku elektriny a dodávku plynu celkom

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		Spolu
							nové	^{*)} odňaté	
dodávka elektriny	39	27	21	24	23	18	16	28	140
dodávka plynu	12	16	10	6	10	17	15	14	72
celkom	51	43	31	30	33	35	31	42	212

^{*)} Podľa § 69e ods. 1 zákona o energetike do 1. mája 2011 boli držiteľia osvedčení o odbornej spôsobilosti povinní vykonať skúšku o odbornej spôsobilosti podľa §4a zákona o energetike a preukázať úradu odbornú spôsobilosť týmto osvedčením. Vzhľadom na nesplnenie tejto povinnosti úrad v roku 2011 odňal povolenia na podnikanie v energetike 42 držiteľom povolení.

Prehľad podaných žiadostí a vydaných rozhodnutí v roku 2011

	nové povolenia	odňaté povolenia	zmeny povolení	prerušené konania	zastavené konania
elektroenergetika	60	42	181	45	5
plynárstvo	18	16	35	11	1
pohonné látky a ropa	1		3	2	
celkom	79	58	219	58	6

IV.2. Potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti

Podľa § 5 ods. 4 zákona č. 656/2004 Z. z. sa povolenie nevyžaduje na činnosti:

- výroba a dodávka elektriny výrobným zariadením s celkovým inštalovaným výkonom do 1 MW,
- výroba a dodávka elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov výrobným zariadením s celkovým inštalovaným výkonom do 1 MW, ak ide o výrobu a dodávku elektriny v:
 - malých vodných elektrárňach,
 - veterných elektrárňach,
 - solárnych zariadeniach,
 - zariad. na využitie geotermálnej energie,
 - zariadeniach na využitie bioplynu,
 - zariadeniach na využitie biomasy,
- výroba a dodávka plynu z biomasy,
- výroba a dodávka plynu z bioplynu,
- predaj stlačeného zemného plynu určeného na pohon motorových vozidiel,
- preprava vyťaženej ropy z miesta ťažby do miesta spracovania,

- predaj skvapalneného plyného uhľovodíka v tlakových nádobách do objemu 100 litrov,
- predaj skvapalneného plyného uhľovodíka určeného na pohon motorových vozidiel,
- preprava skvapalneného plyného uhľovodíka v tlakových nádobách.

Na právnické osoby a fyzické osoby, ktoré vykonávajú tieto činnosti sa podľa § 5 ods. 5 zákona č. 656/2004 Z. z. vzťahuje oznamovacia povinnosť o začatí, zmene a ukončení každej vykonávanej činnosti. O splnení oznamovacej povinnosti vydáva úrad potvrdenie, ktoré je dokladom o oprávnení podnikat.

Prehľad vydaných potvrdení o splnení oznamovacej povinnosti

Činnosti, na ktoré boli vydané potvrdenia	Počet vydaných potvrdení				celkom
	2008	2009	2010	2011	
Výroba a dodávka elektriny výrobným zariadením s výkonom do 1 MW	7	9	9	6	31
Výroba a dodávka elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov elektriny s výkonom do 1 MW:					
1. v malých vodných elektrárňach	30	46	62	18	156
2. v solárnych zariadeniach	5	26	234	725	990
3. vo veterných elektrárňach		1			1
4. v zariadeniach na využitie bioplynu	4	5	12	23	44
5. v zariadeniach na využitie biomasy	2	5	4	8	19
Výroba a dodávka plynu z biomasy	1	1		2	
Predaj stlačeného zemného plynu určeného na pohon motorových vozidiel	1		2	3	
Predaj skvapalneného plyného uhlíkovdika v tlakových nádobách do objemu 100 litrov	23	12	11	4	50
Predaj skvapalneného plyného uhlíkovdika určeného na pohon motorových vozidiel	29	11	7	4	51
Preprava skvapalneného plyného uhlíkovdika v tlakových nádobách	12	2	8	4	26
celkom	112	119	348	794	1373

IV.3. Povolenia na podnikanie v tepelnej energetike

Podnikanie v tepelnej energetike je upravené zákonom č. 657/2004 Z. z. Predmetom podnikania podľa zákona je výroba tepla, výroba a rozvod tepla alebo rozvod tepla pre odberateľa alebo konečného spotrebiteľa. Podnikať v tepelnej energetike možno len na základe povolenia. Zákon č.657/2004 Z. z. rovnako ako zákon č.656/2004 Z. z. ustanovuje podmienky na vydanie povolenia na podnikanie v tepelnej energetike a doklady, ktorými žiadateľ preukazuje splnenie týchto podmienok.

Prehľad podaných žiadostí a vydaných rozhodnutí v roku 2011

nové povolenia	15
zrušené povolenia	12
zmeny v povolení	178
prerušené konania	79
zastavené konania	4
celkom podaných žiadostí	288

Prehľad platných povolení v tepelnej energetike k 31. 12. 2011

výroba a rozvod tepla	297
výroba tepla	23
rozvod tepla	24
celkom	344

V. Výkon kontroly v roku 2011

Úrad v súlade s pôsobnosťou vymedzenou úradu v § 5 ods. 3 zákona č. 276/2001 Z. z. v roku 2011

- vykonával kontrolu dodržiavania zákona č. 276/2001 Z. z., osobitných zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na ich vykonanie,
- ukladal opatrenia na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených pri vykonávaní kontroly,
- ukladal pokuty za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona.

Podľa § 5 ods. 3 písm. a) zákona č. 276/2001 Z. z. úrad v roku 2011 vykonával kontroly v **434** regulovaných subjektoch, z toho v **116** regulovaných subjektoch zistil **235** porušení zákona. Kontroly vykonával na základe plánu kontrolnej činnosti, doručených podaní fyzických a právnických osôb a na základe operatívnych potrieb úradu.

Zameranie kontrolnej činnosti

➤ *elektroenergetika na:*

- overovanie súladu vykonávania regulovanej činnosti s povolením na podnikanie
- dodržiavanie cenovej regulácie
- dodržiavanie pravidiel trhu s elektrinou
- dodržiavanie prevádzkového poriadku prevádzkovateľa distribučnej sústavy
- dodržiavanie štandardov kvality
- vedenie oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva
- overovanie pravdivosti podkladov a informácií predkladaných úradu
- overovanie plnenia uložených opatrení na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov

➤ *plynárstvo na:*

- overovanie súladu vykonávania regulovanej činnosti s povolením na podnikanie
- dodržiavanie cenovej regulácie
- dodržiavanie pravidiel trhu s plynom
- dodržiavanie prevádzkového poriadku prevádzkovateľa distribučnej siete
- dodržiavanie štandardov kvality
- vedenie oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva

- overovanie pravdivosti podkladov a informácií predkladaných úradu

➤ *tepelná energetika na:*

- overovanie súladu vykonávania regulovanej činnosti s povolením na podnikanie
- dodržiavanie cenovej regulácie
- dodržiavanie štandardov kvality
- overovanie plnenia uložených opatrení na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov

➤ *vodárenstvo na:*

- dodržiavanie cenovej regulácie
- dodržiavanie štandardov kvality
- overovanie plnenia uložených opatrení na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov

Prehľad porušení zákona č. 276/2001 Z. z.

v regulačných rokoch 2007, 2008, 2009 a 2010:

1. porušenie § 11 ods. 1 – nevykonávanie regulovanej činnosti na základe oznámenia alebo na základe a v rozsahu povolenia vydaného úradom **23 zistení**, z toho v oblasti:
 - elektroenergetiky 20
 - tepelnej energetiky 3
2. porušenie § 13 ods. 2 písm. a) – nevykonávanie regulovanej činnosti v súlade so zákonom a osobitnými predpismi **54 zistení**, z toho v oblasti:
 - elektroenergetiky 53
 - tepelnej energetiky 1
3. porušenie § 13 ods. 2 písm. b) – nedodržanie určeného spôsobu cenovej regulácie a neuskutočňovanie dodávok tovaru a služieb v súlade so schválenými alebo určenými cenami **38 zistení**, z toho v oblasti:
 - elektroenergetiky 7
 - plynárstva 2
 - tepelnej energetiky 26
 - vodárenstva 3

4. porušenie § 13 ods. 2 písm. c) – nepredloženie návrhu na určenie ceny tovaru alebo služby, ktorých cena je regulovaná, spôsobom a v rozsahu podľa všeobecne záväzného predpisu vydaného úradom

40 zistení, z toho v oblasti:

elektroenergetiky	1
tepelnej energetiky	1
vodárenstva	38

5. porušenie § 13 ods. 2 písm. d) – nevedenie oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva podľa osobitného predpisu vydaného úradom **3 zistenia**, z toho v oblasti:

■ elektroenergetiky	2
■ plynárenstva	1

6. porušenie § 13 ods. 2 písm. g) – nedodržiavanie štandardov kvality dodávaného tovaru a poskytovanej služby ustanovených úradom a nepredkladanie úradu vyhodnotených štandardov kvality dodávaného tovaru a poskytovanej služby v rozsahu podľa všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného úradom **13 zistení**, z toho v oblasti:

■ elektroenergetiky	6
■ tepelnej energetiky	7

7. porušenie § 13 ods. 2 písm. h) – nevykonanie opatrenia uloženého úradom **2 zistenia**, z toho v oblasti:

■ elektroenergetiky	1
■ tepelnej energetiky	1

8. porušenie § 13 ods. 2 písm. i) – nedodržiavanie pravidiel pre fungovanie trhu s elektrinou a plynom **8 zistení**, z toho v oblasti:

■ elektroenergetiky	7
■ plynárenstva	1

9. porušenie § 12a ods. 6 – nedodržanie prevádzkového poriadku účastníkmi trhu **2 zistenia**, z toho v oblasti:

■ elektroenergetiky	1
■ plynárenstva	1

10. porušenie § 13 ods. 2 písm. p) – neposkytovanie potrebnej súčinnosti úradu pri výkone pôsobnosti úradu v lehotách určených úradom, najmä neposkytovanie požadovaných dokumentov, pravdivých podkladov a informácií **3 zistenia**, z toho v oblasti:

■ elektroenergetiky	1
■ vodárenstva	2

V roku 2011 úrad vykonal rozsiahlu kontrolnú akciu výrobcov elektriny zo slnečnej energie zameranú na overenie správnosti a pravdivosti údajov o čase uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky a o celkovom inštalovanom výkone zdroja, ktoré predkladali úradu výrobcovia elektriny v cenovom konaní za účelom stanovenia doplatku na elektrinu vyrobenú zo slnečnej energie. Úrad vykonal fyzické kontroly v 393 regulovaných subjektoch, v ktorých preveril 404 fotovoltických elektrární na celom území Slovenskej republiky. Kontrolnou činnosťou zistil, že v niektorých prípadoch sa subjekty pokúšali získať zvýhodnenú cenu za výkup elektriny predložením nepravdivých údajov úradu. U niektorých kontrolovaných subjektov úrad zistil, že elektrárne nebola vybudovaná vôbec alebo nebola dokončená, resp. mala iný inštalovaný výkon zdroja ako subjekt deklaroval v cenovom konaní, prípadne údaj o vykonaní funkčnej skúšky nekorešpondoval so skutočnosťou. V týchto prípadoch úrad kvalifikoval porušenie zákona a tiež spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní.

Spätnú väzbu o vývoji skutočných nákladov vynaložených na vykonávanie regulovanej činnosti úrad získal z kontrol zameraných na overovanie správnosti a pravdivosti dokladov predkladaných úradu na účely vyhodnocovania vývoja cien a regulácie cien, vykonávaných v kľúčových subjektoch vykonávajúcich regulovanú činnosť: výroba elektriny z domáceho uhlia, distribúcia elektriny a plynu, výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom ako aj odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou. Informácie získané výstupmi z pred-

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

metných kontrol úrad využil pre účely regulácie v nasledujúcom období.

V roku 2011 úrad cielene vykonal kontroly u malých prevádzkovateľov verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie, ktorí ani po výzve úradu nepredložili úradu návrh ceny. Išlo o 41 malých prevádzkovateľov verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie, z ktorých bolo 37 malých obcí, ktoré nepredložili návrh ceny z neznalosti zákona. Často uplatňovali namiesto regulovanej ceny poplatok pod úrovňou vlastných nákladov, ktorý svojim rozhodnutím schválilo miestne zastupiteľstvo.

V oblasti tepla úrad v roku 2011 vykonával kontroly v menšom rozsahu. Kontroloval len ceny uplatňované v rokoch 2007 a 2008, nakoľko v roku 2011 dobiehalo trojročné regulačné obdobie a kontroly cien uplatňovaných v rokoch 2009 až 2011 je oprávnený kontrolovať až po ich zúčtovaní, t. j. v roku 2012.

V.1. Opatrenia na odstránenie nedostatkov

Na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených pri vykonávaní kontroly úrad uložil podľa § 5 ods. 3 písm. b) zákona č. 276/2001 Z. z. celkom 234 opatrení, z toho v oblasti:

- elektroenergetiky	151 opatrení,
- plynárenstva	6 opatrení,
- tepelnej energetiky	37 opatrení,
- vodárenstva	40 opatrení.

Úrad uložil regulovaným subjektom vrátiť odberateľom elektriny, plynu, vody a tepla finančné prostriedky, ktoré predstavovali rozdiel medzi uplatnenou cenou a cenou, ktorá mala byť uplatnená podľa platných predpisov

v celkovej výške 113 596 €

z toho:

- odberateľom elektriny	330 €
- odberateľom plynu	2 572 €

- odberateľom vody	3 542 €
- odberateľom tepla	107 152 €
z toho vo:	
■ variabilnej zložke	

maximálnej ceny 89 769 €

■ fixnej zložke	
maximálnej ceny	17 383 €

V.2. Pokuty za porušenie zákona uložené na I. stupni správneho konania

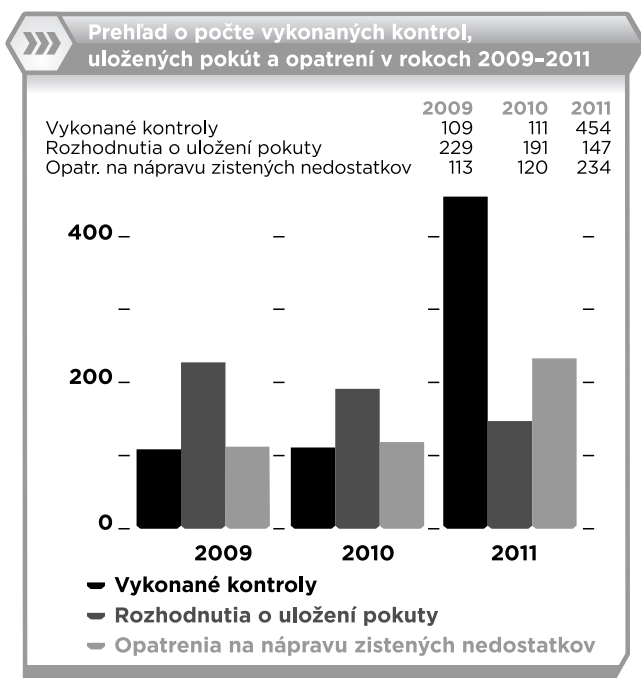
Úrad ako vecne príslušný správny orgán podľa § 5 zákona č. 71/1967 Z. z. o správnom konaní a § 5 ods. 1 písm. i) zákona č. 276/2001 Z. z. rozhoduje vo veciach porušenia povinností vyplývajúcich z tohto zákona

Rozhodnutia o uložení pokuty na I. stupni správneho konania

Rozhodnutia	Počet	Suma
Vydané	147	56 350 €
Právoplatné	125	47 250 €

a osobitných predpisov.

V roku 2011 prvostupňový správny orgán rozhodoval o uložení pokuty za nedodržanie povinností uvedených v § 13 ods. 2 zákona č. 276/2001 Z. z. buď na základe záverov vykonaných kontrol alebo na základe zistení úradu o nesplnení povinnosti predložiť úradu zákonom ustanovené dokumenty na schválenie, prípadne predložiť úradu v určenej lehote požadované podklady a informácie. Pokuty ukladal podľa § 16 zákona č. 276/2001 Z. z. Správne konanie na I. stupni bolo začaté voči 149 subjektom, pričom dve začaté konania prešli do nasledujúceho roku. Zo 147 vydaných rozhodnutí o uložení pokuty na prvom stupni správneho konania sa proti jednému rozhodnutiu o uložení pokuty subjekt odvolal.

V.3. Podnety, sťažnosti

Úrad aj v roku 2011 venoval náležitú pozornosť vybavovaniu podnetov a sťažností fyzických a právnických osôb (ďalej len „podanie“). V záujme ochrany spotrebiteľa prednostne vykonával kontroly na základe podaní, vypracovával odborné stanoviská a komunikoval osobne aj telefonicky s týmito fyzickými a právnickými osobami.

Podania boli smerované, tak ako v predchádzajúcich rokoch, na overenie správnosti uplatnenej ceny alebo tarify za regulovaný tovar alebo službu, na kontrolu oprávnenosti nákladov zahrnutých v regulovanej cene alebo na kontrolu určených podmienok pre uplatnenie ceny, resp. tarify.

Vo zvýšenej miere úrad riešil podania odberateľov elektriny alebo plynu v domácnosti, ktorí vstúpili do procesu zmeny dodávateľa elektriny alebo plynu. Úrad napomáhal eliminovať problémy týchto odberateľov s dodávateľmi elektriny alebo plynu a s distribučnými spoločnosťami. Najčastejšie rezonovali problémy odberateľov elektriny alebo plynu v domácnosti pred začatím procesu zmeny dodávateľa, riešenie ktorých nespadá do kontrolnej právomoci úradu. Išlo o získavanie nových odberateľov formou podomo-

vého predaja. Odberatelia poukazovali na nekalé obchodné praktiky alternatívnych dodávateľov elektriny a plynu pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ako napr. o vystupovaní obchodného zástupcu v mene pôvodného dodávateľa a neinformovaní o zmene dodávateľa, o dĺžke trvania zmluvy, o uzatvorení zmluvy na ďalšie neregulované produkty, o zavádzajúcich informáciách o výške úspory a pod.

Ďalej sa úrad zaoberal podaniami účastníkov trhu s elektrinou a plynom, ktorí vstúpili do procesu zmeny dodávateľa elektriny alebo plynu, zameranými na dodržiavanie pravidiel trhu s elektrinou a plynom a nadväzne na dodržiavanie prevádzkových poriadkov prevádzkovateľov distribučných sústav elektriny a prevádzkovateľa plynárenskej distribučnej siete.

Do povedomia odberateľov sa dostali vyhlášky úradu o štandardoch kvality dodávaných tovarov a služieb. Odberatelia sa obracali na úrad s požiadavkou najmä na preverenie dodržiavania lehôt na preverenie vyúčtovania platby za dodávku elektriny, plynu, tepla a vody.

Na kontrolu bolo doručených **151** podaní fyzických a právnických osôb celkom, z toho 104 podaní bolo vybavených a 40 podaní bolo čiastočne vybavených, tzn., že budú definitívne vybavené po ukončení kontrol, resp. po ukončení správneho konania a vybavovanie 7 podaní prešlo do nasledujúceho roku.

V centrálnej evidencii petícií a sťažností úradu roku 2011 boli zaevidované:

➤ 1 petícia,

➤ 4 sťažnosti,

ktoré boli vybavené podľa zákona č. 85/1990 Zb. v znení zákona č. 242/1998 Z. z., zákona č. 112/2010 Z. z. o petičnom práve a podľa zákona č. 9/2009 Z. z. o sťažnostiach.

Zo 151 doručených podaní bolo 42 podaní podnetom na začatie kontroly. V súvislosti s vybavovaním podaní bolo fyzickým a právnickým osobám zaslaných 310 odborných stanovísk.

VI. Strategicko analytická činnosť

Úrad vypracováva analytické a futurologické materiály, ktoré slúžia ako podklady v rozhodovacích procesoch regulácie. Jedným zo základných východísk pre tieto činnosti je zber dát od regulovaných subjektov, sledovanie medzinárodných trhov a búrz a finančných trendov.

a) Oddelená evidencia a analýza ekonomických výsledkov regulovaných subjektov

Prevádzkovatelia a dodávatelia v elektroenergetike a v plynárenstve predkladajú úradu výstupy z oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, nákladov, výnosov, aktív, pasív a odpisovania do 30. júna 2012 za rok 2011. Z toho dôvodu táto časť správy obsahuje údaje iba za ukončené obdobie roku 2010.

Hlavným cieľom sledovania tejto činnosti je zabránenie diskriminácii a krízovým dotáciám.

Z údajov predložených regulovanými subjektmi úrad spracoval ekonomické modely za účelom zistenia efektívnosti činnosti regulovaných subjektov.

Rok 2010	Elektroenergetika	Plynárenstvo
Počet subjektov, ktoré predložili výstupy z oddelenej evidencie	152	44

Vykonavané regulované činnosti					
Počet vykonávaných regulovaných činností jedným subjektom	1	2	3	4	5
Počet subjektov	59	51	5	17	4

Počet subjektov (malých podnikov) s dosiahnutým podielom výnosov z regulovanej činnosti k výnosom z celkovej činnosti

	do 5 %	od 5 % do 10 %	nad 10 %
Distribúcia elektriny	37	7	32
Dodávka elektriny	43	7	47
Výroba elektriny	13	3	14
Elektroenergetika	47	11	67
Distribúcia plynu	23	4	2
Dodávka plynu	15	4	13
Plynárenstvo	18	4	16
Elektroenergetika a plynárenstvo	48	13	75

Cieľom analýzy ekonomických výsledkov regulovaných subjektov, ktorú úrad v roku 2011 vykonal za rok 2010, bolo zistiť a porovnať ekonomické výsledky vybraných regulovaných subjektov pomocou pomerových ukazovateľov ROA, ROE, rentabilitou nákladov a WACC.

Z dôvodu rozsiahlosti spracovaných ekonomických výsledkov analýzy sa táto správa zameriava na WACC, čo je vážený priemer nákladov na kapitál.

Subjekty, ktoré pri trhom stanovených parametroch vstupujúcich do výpočtu WACC dosahujú výslednú hodnotu vyššiu ako 6% sú hodnotené pozitívne.

Hodnotené subjekty podnikajúce v elektroenergetike v analyzovaných rokoch dosahovali hodnoty ukazovateľov ROA, ROE, rentability nákladov a WACC na veľmi dobrej úrovni. Na základe týchto skutočností môžeme konštatovať, že výsledky sú nadštandardné a svedčia o tom, že hodnotené subjekty sa nachádzajú v dobrej finančnej kondícii.

Rovnakú situáciu možno konštatovať aj v plynárenstve. V teplárenstve z hodnotených 20 subjektov podnikajúcich v oblasti tepelnej energetiky, len štyri subjekty nedosiahli stanovenú hodnotu. U subjektov, ktoré nedosiahli výslednú hodnotu 6% môžeme konštatovať, že medziročne nedošlo k poklesu, ale hodnota WACC

zostala na rovnakej úrovni. Podobne prevažná časť subjektov podnikajúcich v oblasti vodárenstva za hodnotené roky dosiahla stanovenú hodnotu, prípadne ju mierne prekročila. Pri subjektoch, ktoré nedosiahli požadovanú hodnotu sledovaných ukazovateľov a WACC, je pozitívna tá skutočnosť, že medziročne nedošlo k poklesu, ale WACC zostal buď na rovnakej úrovni alebo sa medziročne zvýšil.

Ekonomické výsledky potvrdzujú skutočnosť, že regulačný rámec a regulačné prostredie bolo v sledovanom období nastavené správne a vytvorilo vhodné podmienky na vznik transparentného a nediskriminačného trhového prostredia, v ktorom mali regulované subjekty dostatočný priestor na pokrytie svojich nákladov a vytvorenie primeraného zisku.

b) Pravidlá pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie

Regulované subjekty v roku 2011 v zmysle zákona 656/2004 Z. z. o energetike predložili úradu na schválenie Pravidlá pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie. Rozhodnutím úradu schválené pravidlá si regulované subjekty uplatnia od 1. januára 2012.

Rok 2010	Elektroenergetika	Plynárenstvo
Počet rozhodnutí o schválení pravidiel	202	60

Záruka pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie

V zmysle § 7a zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 01. 5. 2011 úrad po splnení zákonom stanovených podmienok vydáva záruku pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie.

V roku 2011 neboli vydané žiadne záruky pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie.

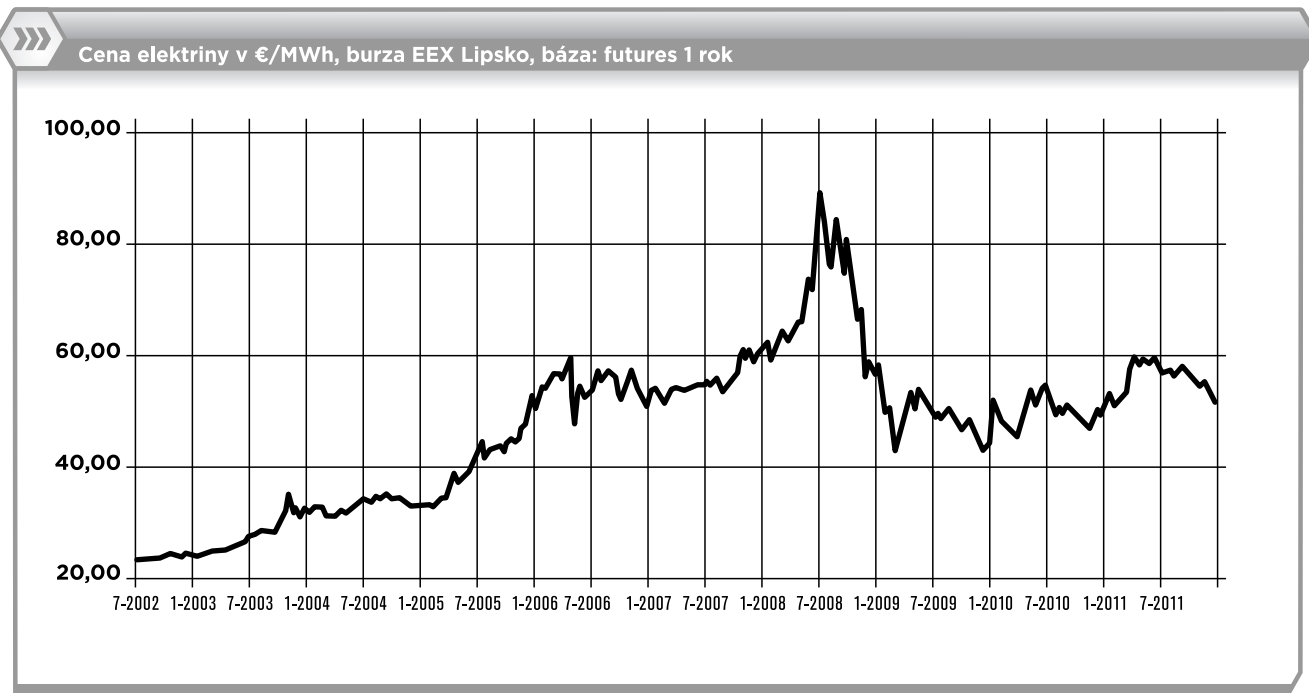
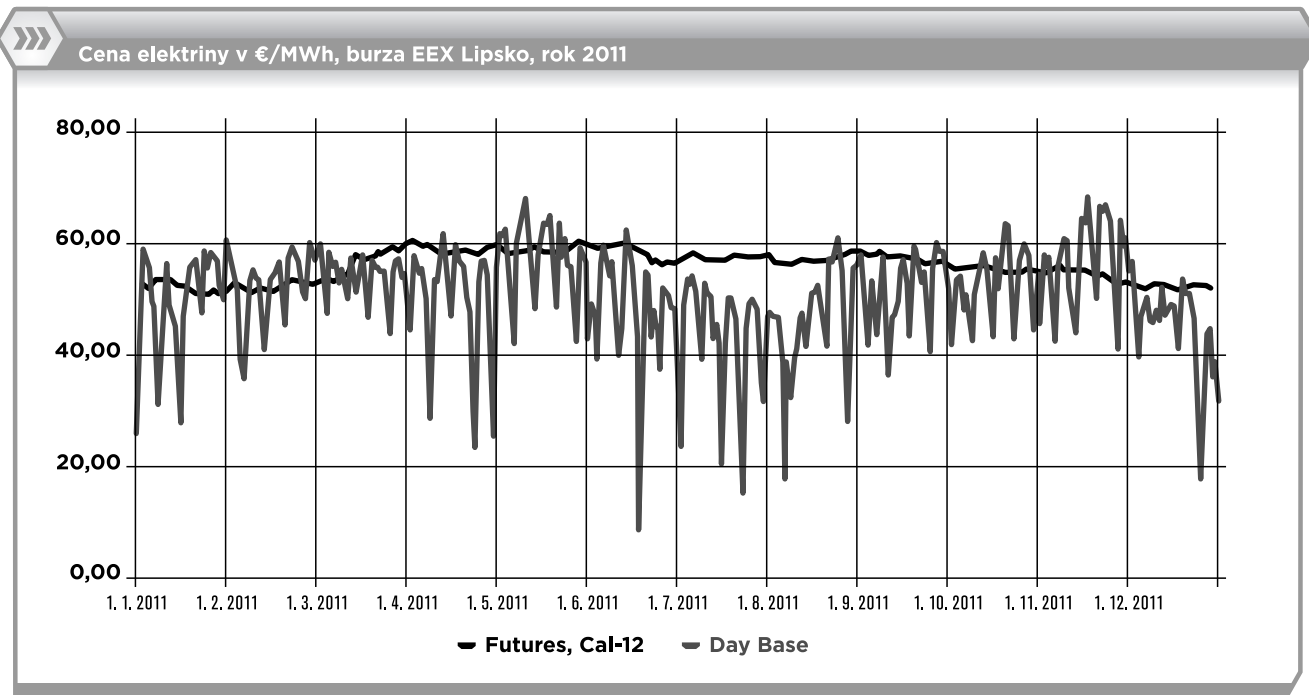
Vývoj cien komodít

Úrad v rámci svojej činnosti sledoval vývoj ceny elektriny a plynu na Európskej energetickej burze European Energy Exchange EEX v Lipsku. Okrem vývoja cien na dennom trhu bol sledovaný vývoj cien na báze ročných obchodov (Phelix Baseload Year Futures, Cal-11 Preise) pre odhad dopadov vývoja cien na tejto burze na ceny elektriny a plynu na koncových odberateľov v roku 2012, resp. v roku 2013.

Úrad sleduje vývoj ceny ropy, ktorá má výrazný vplyv na cenu zemného plynu.

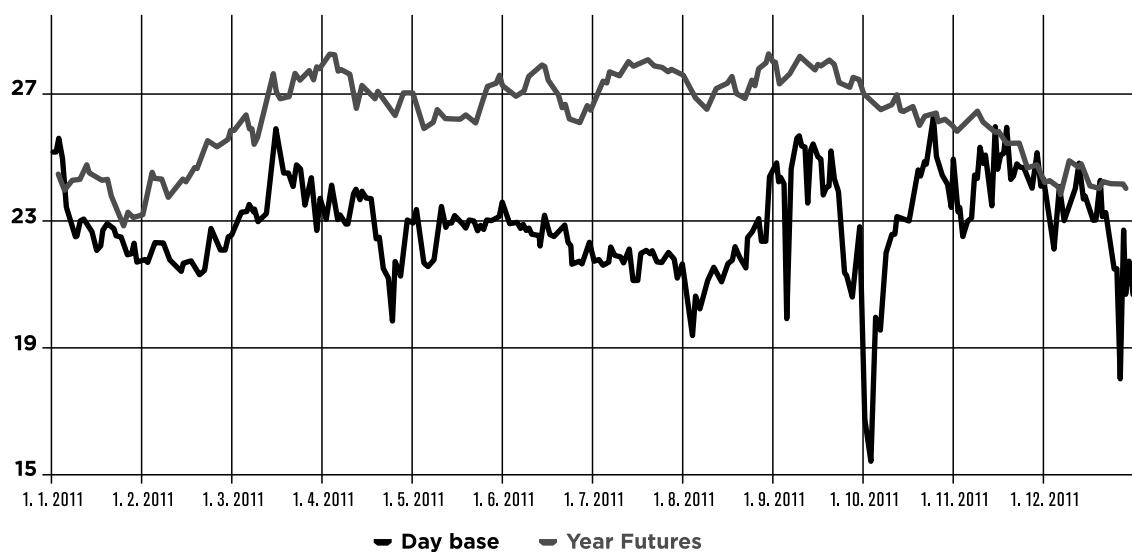
Obchody komodít ropy a zemného plynu sú realizované prostredníctvom meny USD. Z tohto dôvodu úrad sleduje výmenný kurz €/USD.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

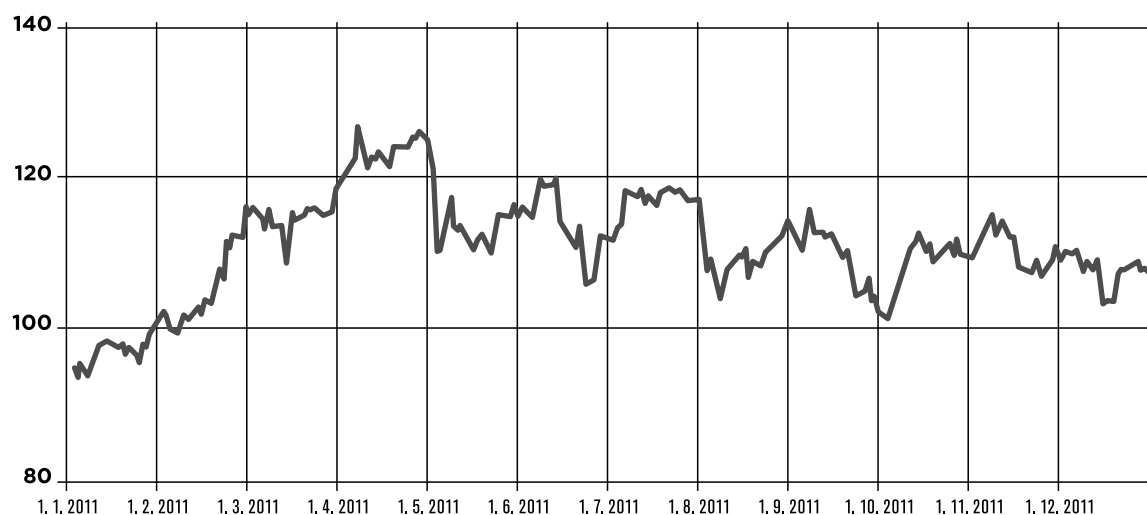

Cena zemného plynu v €/MWh, burza EEX Lipsko, NCG Hub, rok 2011

Vývoj cien ropy Brent rok 2011 (USD/barel)

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

c) Štandardy kvality

Štandardy kvality sú novým nástrojom regulácie. Ich vyhodnocovanie, porovnávanie výkonnosti regulovaných subjektov v oblasti kvality a zverejňovanie dosiahnutých výsledkov sú efektívnym nástrojom na stimulovanie regulovaných subjektov.

Vyhodnocovanie štandardov kvality, porovnávanie výkonnosti regulovaných subjektov v oblasti kvality dodávaných tovarov a služieb a zverejňovanie dosiah-

nutých výsledkov sú procesy, ktoré predstavujú efektívny regulačný nástroj na stimulovanie regulovaných subjektov. Vyhodnotenia dodržiavania štandardov kvality vypracované regulovanými subjektmi za kalendárne roky 2009, 2010 a 2011 boli spracované v správach o plnení štandardov kvality a zverejnené na webovom sídle úradu.

Medziročné porovnanie predložených údajov z vyhodnotenia štandardov kvality za jednotlivé komodity je uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Počet doručených podkladov o vyhodnotených štandardoch kvality				
	Elektroenerg.	Plynárenstvo	Vodárenstvo	Teplárenstvo
Za rok 2011	129	53	32	234
Elektroenergetika	Prenos elektriny	Distribúcia elektriny	Dodávka elektriny	OKTE
Počet doručených vyhodnotení	1	97	122	1
Počet zaznamenaných udalostí	21	9 437 626	55 768	23
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality	1	148 141	2 419	0
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam	4,76 %	1,57 %	4,34 %	0 %
Plynárenstvo	Uskladňovanie plynu	Preprava plynu	Distribúcia plynu	Dodávka plynu
Počet doručených vyhodnotení	2	1	32	41
Počet zaznamenaných udalostí	578	2	45 727	145 914
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality	0	0	2	520
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam	0 %	0 %	0,004 %	0,36 %
Tepelná energetika				Dodávka tepla
Počet doručených vyhodnotení				234
Počet zaznamenaných udalostí				75 052
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality				814
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam				1,08 %
Vodárenstvo			Dodávka pitnej vody	Odvádzanie odpadovej vody
Počet doručených vyhodnotení			30	30
Počet zaznamenaných udalostí			48 502	36 532
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality			1 103	867
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam			2,27 %	2,37 %

VII. Medzinárodné aktivity úradu

VII.1 Členstvo v medzinárodných organizáciách

ACER

V roku 2003 sa Európska Komisia rozhodla vytvoriť ERGEG ako svoj oficiálny poradný orgán (napr. pri príprave energetickej legislatívy) pre oblasť vnútorného trhu s energiami. CEER fungoval ako prípravný orgán ERGEG-u. ERGEG, úspešný príklad modelu spolupráce regulátorov na úrovni EÚ, ktorý bol predchodcom ACER, bol rozhodnutím Komisie zrušený k 1. júlu 2011. Tretí energetický liberalizačný balíček priniesol vytvorenie Agentúry pre spoluprácu energetických regulátorov (ACER). Na rozdiel od ERGEG, Agentúra má status Agentúry EÚ s vlastným rozpočtom a zamestnancami, sídlo má v Ľubláne. Agentúra oficiálne začala svoju činnosť 3. marca 2011, v deň, kedy vstúpil do platnosti spomínaný 3. liberalizačný balíček.

Agentúra zohráva ústrednú úlohu vo vývoji sieťových predpisov platných pre celé Spoločenstvo, ktoré sú rozhodujúcimi pre integráciu európskeho trhu s energiami, predovšetkým pri stanovení nezáväzných rámcových usmernení, s ktorými musia byť v súlade uvedené sieťové predpisy, ako aj v dohľade nad Európskou sieťou prevádzkovateľov prenosových sústav a prepravných sietí (ENTSO-E a ENTSO-G).

Agentúra poskytuje inštitucionálny rámec pre spoluprácu národných energetických regulátorov. Úrad sa zúčastňoval zasadnutí Rady regulátorov, čo je jeden z riadiacich orgánov Agentúry. V roku 2011 boli prijaté tri rámcové usmernenia pre elektrinu (o alokácii kapacít a riadení preťaženia; o pripojení do sústavy a o prevádzke sústavy) a dve rámcové usmernenia pre zemný plyn (o mechanizmoch alokácie kapacít pre európsku prepravnú sieť a o vyvažovaní plynu). V štádiu prípravy sú sieťové predpisy, ktoré na rozdiel od rámcových usmernení budú mať záväzný charakter. Pre oblasť elektriny pripravuje ENTSO-E sieťový kódex pre pripojenie do sústavy a pre výpočet kapacít v rámci dňa a deň vopred; pre oblasť zemného plynu sú rozpracované sieťové predpisy o mechanizme alokácie

kapacít a o vyvažovaní plynu. V neposlednom rade k prioritám Agentúry, ktoré prispievajú k zavŕšeniu procesu vytvárania jednotného vnútorného trhu s energiami patrí aj príprava stanovísk a odporúčaní k 10-ročným plánu rozvoja sietí a sústav.

Projekt Regionálnych iniciatív, ktorý pôvodne zastrešoval ERGEG, prešiel pod kompetenciu Agentúry. Národné regulačné úrady regiónu stredovýchodnej Európy (CEE) sa stretávali za účelom vzájomnej koordinácie projektu riadenia preťaženia v regióne. Na úrovni riadiaceho výboru a pracovných skupín s PPS sa diskutovalo o jednotlivých scenároch riešenia preťaženia, pričom ako najschodnejší model sa ukazuje market coupling - s postupným priberaním ďalších krajín a následným zblížovaním s CWE/NWE regiónom. V regióne boli počas roka 2011 spracované aj monitoringy riadenia preťaženia a dodržiavania transparentnosti v zmysle nariadenia č. 714/2009.

V súvislosti s prijatím Nariadenia ES o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiami (REMIT), ktoré vstúpilo do platnosti v decembri 2011 pribudol k ďalším špeciálnym povinnostiam Agentúry aj dohľad nad spomenutými veľkoobchodnými tržmi s energiami.

CEER

Spolupráca regulátorov v rámci CEER ako dobrovoľnej báze pre spoluprácu národných európskych regulátorov, pokrýva kľúčové oblasti paneurópskeho významu, ktoré nepatria k prioritám Agentúry. Patria sem zákaznícke otázky, inteligentné siete a inteligentné merače, udržateľnosť a medzinárodné strategické otázky. CEER zastrešuje monitorovanie implementácie 3. balíčka prostredníctvom štvrtročných interných prehľadov. S cieľom uľahčiť vznik integrovaného a konkurencieschopného európskeho trhu so zemným plynom, CEER prijal vedúcu úlohu pri vývoji cieľového modelu pre zemný plyn.

ERRA

Asociácia európskych regionálnych energetických regulátorov (ERRA) je formalizovanou inštitúciou

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

s hlavným cieľom výmeny informácií a skúseností vo všetkých oblastiach energetickej regulácie. Výmena informácií prebieha na najvyššej úrovni, kde predseda zastupuje úrad na Valnom zhromaždení a v Prezídiu, ako aj na úrovni špecializovaných výborov, členmi ktorých sú odborní zástupcovia úradu.

1. Bilaterálna spolupráca

Tradične intenzívna bilaterálna spolupráca prebieha s českým regulátorom na úrovni stretnutí predsedov úradov, ktoré boli venované aktuálnym postojom predstaviteľov úradov k ďalšej spolupráci v oblasti vzájomnej výmeny proti regulácií sekundárnych rezerv medzi sústavami PPS v elektrine a pri rozvoji Market Couplingu. Takisto sa dohodli zásady spolupráce ERÚ a ÚRSO pre nasledujúce obdobie. Príkladom konkrétnej výmeny skúseností a poznatkov pracovníkov oboch úradov je aj stáž pracovníkov ERÚ na ÚRSO.

V uplynulom roku úrad nadviazal sľubne sa rozvíjajúcu spoluprácu so Štátnou regulačnou komisiou pre elektrinu Čínskej ľudovej republiky (SERC). Zástupcovia SERC navštívili úrad s cieľom získania a výmeny skúseností z oblasti prenosu elektriny.

2. Twinning

ÚRSO aj v roku 2011 úspešne pokračoval v oblasti tzv. twinningových projektov EÚ, ktoré sa zameriavajú na poskytovanie odbornej pomoci v procese začleňovania štátov, uchádzajúcich sa o vstup do Európskej únie. Po završení takéhoto typu projektu v Azerbajdžane, v ktorom úrad pôsobil ako partner-junior, sa v júli 2011 podarilo našim odborníkom získať ďalší, tento krát 18-mesačný, twinningový projekt v Srbskej republike. Základným cieľom tohto projektu je vybudovanie kapacít Energetickej agentúry Srbskej republiky (AERS), aby bola schopná vytvoriť a implementovať regulačné politiky a stratégie a aby získala dohľad nad potrebnými reformami v odvetví energetiky v Srbsku. Termín spustenia projektu je naplánovaný na jún 2012.

VIII. Vybavovanie žiadostí

podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Úrad riešil v roku 2011 celkom 64 žiadostí o sprístupnenie informácií, z ktorých 54 vybavil tak, že požadované informácie sprístupnil, v 9 prípadoch žiadateľovi nevyhovelo a 1 žiadosť odložil.

Z celkového počtu vybavených žiadostí sa 3 žiadosti týkali informácií o cenách energií, 10 žiadostí o zaslanie podkladov a dokladov k návrhom cien, v 15-tich prípadoch žiadatelia žiadali informáciu o činnosti a pôsobnosti úradu, v 12-tich prípadoch žiadali o kópie

dokumentov a v 7-mich prípadoch požiadali o výsledky kontroly. Žiadatelia taktiež žiadali informácie aj o platnosti a záväznosti výnosov úradu, informácie o platnosti a záväznosti predpisov. K medziročnému poklesu žiadostí došlo najmä v žiadostiach o sprístupnenie cien energií a o povoleniach na podnikanie v energetických odvetviach. Pokles počtu žiadostí úrad pripisuje podrobnému zverejňovaniu týchto informácií na internetovej stránke úradu.

IX. Hospodárenie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví v roku 2011

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví zamestnával k 31. decembru 2011 z celkového plánovaného počtu 104 zamestnancov úradu 81 zamestnancov v štátno-zamestnaneckom pomere a 15 zamestnancov v pracovnom pomere, čo je 92,3 % z plánovaného počtu zamestnancov.

Na pracoviskách mimo sídla služobného úradu bolo zamestnaných 19 zamestnancov. Sú to pracoviská odboru kontroly so sídlom v Trenčíne, vo Zvolene, v Košiciach, v Martine a pracovisko odboru strategických analýz v Martine.

Úrad pri vynakladaní pridelených prostriedkov štátneho rozpočtu postupoval v zmysle zákonov č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov, č. 520/2006 Z. z. o štátnej pokladnici v znení neskorších predpisov, č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov, č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov, č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom

audite, v znení neskorších predpisov. Úrad splnil záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2011 a hospodáril s pridelenými finančnými prostriedkami nasledovne:

a) Plnenie príjmov

Stanovením záväzných ukazovateľov rozpočtu na rok 2011 boli úradu rozpísané príjmy v sume 6 639 €.

K 31. 12. 2011 boli príjmy plnené vo výške 49 866 €, z toho zaplatené pokuty uložené úradom regulovaným odnikateľským subjektom v súlade so zákonom o regulácii v sume 49 550 €.

b) Plnenie výdavkov

Schválený rozpočet celkových výdavkov na rok 2011 predstavoval sumu 2 405 316 €. K 31. 12. 2011 bol rozpočtovými opatreniami upravený na 2 610 221 €. Skutočné čerpanie výdavkov k 31. 12. 2011 dosiahlo sumu 2 610 107 €, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje 100 %.

Plánovaný počet zamestnancov ako záväzný ukazovateľ stanovený na rok 2011 bol 109. V priebehu roka

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

bol znížený počet zamestnancov o 5 osôb, celkom na 104 osôb. K 31. 12. 2011 bol priemerný fyzický stav zamestnancov úradu 94 z toho v štátnej službe 79 zamestnancov a 15 zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme. Celkové plnenie stavu zamestnancov predstavuje 90,4 %.

Bežné výdavky celkom na rok 2011 boli rozpočtované v sume 2 380 316 €, pričom upravený rozpočet bol zvýšený na sumu 2 585 221 € a čerpaný v sume 2 585 210 €. Nimi sa pokryli potreby zamestnanosti a prevádzky úradu.

Kapitálové výdavky boli na rok 2011 rozpísané vo výške 25 000 €. Rozpočet kapitálových výdavkov bol vyčerpaný v sume 24 897,35 € a to na 99,59 %. Tieto prostriedky boli použité na nákup softvéru – cenová kalkulačka, výpočtovej techniky – notebookov, PC a jedného služobného motorového vozidla. Nákupy v rámci kapitálových výdavkov boli realizované v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov.

Vývoj čerpania rozpočtu v rokoch 2009–2011

Rozpočet	2009	Skutočnosť	Plnenie	2010	Skutočnosť	Plnenie	2011	Skutočnosť	Plnenie
	€	v €	rozpočtu v %	€	v €	rozpočtu v %	€	v €	rozpočtu v %
Príjmy	639	47 417	714,2	6 639	340 026	5121,7	6 639	49 866	751,11
Výdavky celkom	3 390 861	3 390 848	100	2 770 868	2 770 855	100	2 610 221	2 610 107	100
Bežné výdavky	3 307 876	3 307 865	100	2 736 014	2 736 011	100	2 585 221	2 585 210	100
Kapitálové výdavky	82 985	82 983	100	34 854	34 844	100	25 000	24 897	99,59